

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto.

Letnik V.

V Ljubljani, julija 1888.

7. zvezek.

Šesta nedelja po binkoštih.

I. Cerkveno leto. — XXIX. Dar moči.

Množica se mi smili. Mark. 8, 2.

1. *Množica se mi smili! ker glejte tri dni so že pri meni in nimajo kaj jesti in ako jih lačne pustim na njih dom, bodo omagali na potu*, tako govori sočutja in ljubezni polni Jezus v svetem evangeliji. Pač po pravici se Jezusu smili množica, smilijo ljudje, katere tare toliko skrbi za telo in toliko za dušo. Množica v današnjem evangeliji je pa vendar še srečna; res sicer trpi lakoto na telesu, a duše svoje ima lepo oskrbljene z besedami večnega življenja, na potu na dom bi morebiti omagali, a na potu v večnost bi ne opešali. Koliko pa je ljudi, kako velika je množica onih, ki pešajo na svojih dušah, ko ranjeni do smrti ležijo ob potu, ki vodi v srečno večnost. Takim revežem, takim grešnikom veljajo še prav posebno besede Jezusove: *Množica se mi smili!* Odkod vsem takim pomoči in moči, da zopet uberejo pot proti nebesom? *Povzdigoval sem svoje oči na gore*, pravi psalmist, *od koder mi dohaja pomoč*. Na goré toraj, na višave, kjer prebiva vsemogočni Bog, tje se je treba ozirati slabotnim ljudem, od tam in le od tam jim dohaja potrebna moč in pomoč.

2. Ker smo tudi mi otroci Adamovi, ker toraj tudi mi stočemo pod jarmom slabosti človeških, treba tudi nam moči od zgoraj, treba tudi nam prositi z besedami sv. pisma, rekoč: *Jaz pa sem ubog in slab, o Bog podpiraj me!* In ta glas ne bo zastonj, saj pravi sveta cerkev danes v vvodu sv. maše: *Gospod je moč svojega ljudstva*; Gospod Bog vkrepi svoje verne z darom moči, da nosijo stanovitno breme svojih rev in v slabosti, kakor pravi sv. Pavel, se spopolnuje njih moč. Zato prosimo tudi mi danes Boga sv. Duha za dar moči

in v ta namen pomislimo, da sv. Duh deli slehernemu potrebno moč, da se more izveličati, ako le ta dar vedno prav obrača.

1. Svarilen vzgled, kako da je človek slab, kaže nam sv. cerkev ravno te dneve v svojih duhovnih berilih na Davidu kralju. Da človek ne smé na-se mnogo zaupati, ker je silno slab, tega nas uči sveta vera, tega nas prepričuje vsakdanja skušnja. Da pa je tudi popolen človek slab, da nikdo ni varen, da vsakemu veljajo besede sv. Pavla: *Kdor stoji, gleda naj, da ne pade!* to nam s strašno svojo pregreho kaže David, katerega Bog imenuje moža po srečju božjem.

Poslal mu je namreč Bog Natana preroka, ki mu je v krasni priliki pojasnil strašno hudobijo njegovo. Dva moža sta bila v nekem mestu: eden reven, drugi bogat. Imel je bogatin veliko ovac in goved, siromak pa prav nič ni imel, kakor eno samo ovčico, ki jo je bil kupil in redil in ona je pri njem rasla z njegovimi sinovi vred, ter je jedla od njegovega kruha in pila iz njegovega kozarca. A zgodilo se je, da je bogatin vzel s silo revežu to edino ovco ter pogostil ž njo svojega gosta. Kaj pač zasluži ta brezozirni, trdosrčni bogatin? Smrti je vreden, pravi preroku David kralj. — Ta mož si ti, pravi Natan kralju. To govori Gospod: Jaz sem te mazilil za kralja Izraelskega in rešil te iz Savlove roke... Zakaj si toraj zaničeval besedo Gospodovo, da si hudo storil pred njegovimi očmi? Urijo Hetejea si umoril z mečem in njegovo ženo si vzel za svojo ženo. In David spozna, kako globoko da je padel, ter skesan vzdihne: Grešil sem zoper Gospoda, in prosil je Gospoda: *Prosim te, o Gospod, odstrani hudobijo svojega služabnika, ker ravnal sem zelo nespametno.* (Antif. Magnif. I. Vesp.) In Gospod je uslišal prošnjo skesanega Davida ter se ga usmilil, rekoč po preroku: *Gospod je odvezl tvoj greh; ti ne boš umrl.* (Cf. II. Kralj. XII.)

Ta strašni padeec Davidov nam kaže sv. cerkev, da bi tudi nas vtrdila v upanji na božjo pomoč, da bi mi vedno svesti si svoje slabosti, radi ponižno prosili svetega Duha za dar moči, katero potrebujemo, da rešimo svoje duše.

2. Z darom učenosti nas sveti Duh uči, kaj storiti, kaj opustiti, da živimo po vodilih Kristusovih. Toda vedeti in voljo imeti vse to storiti, ni še dovolj, treba je tudi v resnici storiti, zakaj: *Ne vsak, ki pravi: Gospod, Gospod, pojde v nebeško kraljestvo, ampak kdor stori voljo nebeškega Očeta, tisti pojde v nebeško kraljestvo.* Treba toraj, da si natanko ogledamo ovire, ki nam branijo spolnovati voljo nebeškega Očeta, treba, da poznamo sovražnike svojega dušnega izveličanja, treba, da vemo, koliko je bilo že pred nami in koliko je med nami ljudi, ki so dobro začeli, pa slabo končali, ki niso do konca vstrajali, ker so se morda preveč na svojo in premalo na božjo

pomoč zanašali. Prevelik strah, ki marsikoga sili v obup in predrzno zaupanje sam na-se, ta dva sovražnika naša odstranja sveti Duh, ker nam deli dar moči.

Moči od zgoraj je potreba človeku, da se brani svojih dušnih sovražnikov in da se v tej brambi vzdrži do konca.

a) Dušni naši sovražniki so znani; najnevarnejši med njimi je satan, sovražnik človekov od začetka, ker že v raji se je slišal njegov zapeljivi glas in on še sedaj hodi okrog kakor rjoveč lev in išče, koga bi požrl. Kako naj vselej vspešno odbijamo silovite napade satanove? Najbolje pač, da v takih prilikah iščemo moči pri Bogu, kakor se je tudi Jezus skliceval na besede svetega pisma, ko se je tudi njemu približal skušnjavec. Hudobnemu duhu nasproti je sveti Duh, in kdor prosi sv. Duha, prejme od njega toliko moč, da vselej osramoti zvitega svojega skušnjavca.

b) Toda satan ni sam naš sovražnik; on ima tudi na svetu svoje zaveznike, v prvi vrsti svet in njegove slabe vzgledе. — Kako ginljivo je videti, s kako pobožnostjo mladina pristopa k prvemu sv. obhajilu, kako lepo in prijetno je slišati trdne sklepe mladih obhajancev, da hočejo zvesti ostati Jezusu do smrti. In kdo bi dvomil, da niso ti sklepi odkritosrčni in resnični? Toda čez nekaj let poglej take mlade ljudi in povej mi, koliko jih boš našel, ki bi se vsaj prizadevali izpolnjevati obljube, katere so obljubili Jezusu pri prvem svetem obhajilu? In kaj je vzrok tej prežalostni prikazni? Slabi vzgledi tovarišev, starišev in drugih, so jih spridili; preveč so zidali na svojo moč, premalo pa se ozirali na pomoč božjo, zato se niso varovali priložnosti v greh, zato so zahajali v slabe družčine, se vdali pregrešnim razvadam in — padli so globoko; brez moči so, da bi si zopet sami pomagali na pravo pot. *Množica se mi smili*, tako bi smeli pri pogledu takih izgubljenih sirot klicati tudi mi z Jezusom; o da bi pač tudi vselej Boga goreče prosili, da jih pokrepča zapuščene, da popolno ne obnemorejo na potu v večnost. Moči od zgoraj, moči svetega Duha je takim potreba, da zopet vstanejo iz groba svojih pregreh, kamor jih je pokopal svet, njih smrtni dušni sovražnik.

c) In srce naše, ta uganjka nerešena, ki nas hoče danes polne gorečnosti pripeljati pred prestol Najvišega, a bi jutri rado, da bi se gnjetli v blatu pregrehe, tudi srce naše, strasti naše, pokvarjena naša natora, nam je velik sovražnik, ki nas slabi na potu v večno življenje. Zato je potreba, da sveti Duh naša srca prenovi s svojo močjo, da srca, ki so sedaj bila le za časne reči, zanaprej bijejo za Boga, da nekako odmrje srce samo sebi in živi le za Boga, da brzda in kroti

nepokorne strasti; kdor ne dela pri tem ovir svetemu Duhu, kdor mu ne zabrani z grehom vhoda v svoje srce, nad takim se izpolnijo besede sv. pisma: *Glej, jaz storim vse novo!* Vse novo, tudi srce novo vstvari milost in moč svetega Duha pri vseh onih, ki se ne ustavljajo njegovemu prijaznemu vabilu.

Iz tega spoznate, koliko in kako hudi sovražniki zalazujejo naše duše in koliko moči je človeku potreba, da je vsem zopernikom kos, in da le Duh božji dá človeku dovolj moči, ako ga vdano zanjo prosi. Zraven tega je pa še mnogo drugih ovir in hudih težav, ki poskušajo moč človekovo. Bolezen, revščina, sramota, zaničevanje, vse take nesreče pri ljudeh niso redke, kdo jih pač izmed nas ni že sam skušal? Kje bo človek ob takih žalostnih prilikah iskal moči, da jih prenese, ako ne pri Bogu? V ognji se čisti zlato in v peči trpljenja se poskusi človek, ali ima v sebi toliko moči od Boga, da jih prenaša voljno in potrpežljivo, da jih ima za pokoro in za čiščenje svoje duše.

Večkrat pa je potreba, da se človek tudi očitno in pogumno dvigne zoper napake, večkrat to zahteva človekov stan. Stariši, gospodarji, duhovni in drugi predstojniki imajo večkrat sveto dolžnost, da povzdignejo svoj glas zoper napake, ki jih zapazijo pri svojih podložnih. Tu treba srčno, naravnost in brez strahu govoriti, tu se človek ne smé ozirati na nobeno okolnost, na nobeno škodo ali izgubo, ki bi jo imel pri tem trpeti, tu treba brez strahu govoriti kakor nekdanj sv. Janez Krstnik: *Ni ti dovoljeno!* Tako ravnati ne smeš! — Poglejmo v vsakdanje življenje, ki se razvija med nami in spoznati bomo morali, kako malo je med ljudmi prave krščanske moči, kako malo odločnih značajev. Mati ima več odraščениh otrok, o katerih menda dobro vé, da njih življenje ni vseskozi pošteno. Morda jih je prej svarila, ko so bili še manjši, a sedaj pravi sama pri sebi: Kaj hočem govoriti, saj nič ne pomaga; družega dobička ni, kakor da družina kolne in se jezi nad menoj. Saj ko za menoj pridejo v leta, se bodo že spametovali. Taka mati nima daru moči, prave krščanske srčnosti, katera bi ji velevala svariti prijazno a vendar odločno vselej, kadar zapazi kaj nerednega pri svojih otrokih, ali priložno ali nepriložno, za to se človek napolnjen z darom moči ne meni, ker vé, da mu je prva in najviša zapoved volja božja. — In kako si mnogokrat gospodar lajša svojo težko odgovornost? Vé namreč, da posli njegovi niso po noči doma, da vasujejo itd., a on jim nič ne reče, da le delajo. In ako ga opomniš na njegovo dolžnost, imel bo precej polno izgovorov pri rokah, kaki križi da so dandanes s posli, kako težko

je dobiti dobrih in če bi mu kaj rekel, da precej zapusti službo. Gospodar napolnjen s krščansko srčnostjo se za take izgovore ne meni. Kdor pri hiši neče poslušati Boga in se ne drži njegovih zapovedi, tak pri hiši nima prostora, zakaj bolje je trpeti časno škodo, kakor pa vsled svoje popustljive vnemarnosti nabirati si težak odgovor pred pravičnim Sodnikom. On se drži zatega vodila apostolov: *Boga je treba bolj poslušati nego ljudi*. Tak se ne bode nič oziral na ljudi, kaj da bodo o njem govorili, kako ga sodili, tak se bo držal besed svetega Pavla, ki pravi: *Ko bi hotel še ljudem vseč biti, bi ne bil služabnik Kristusov*. (Gal. 1, 10.)

3. Tako deluje v pobožnem človeku moč svetega Duha pri vsakem posameznem dogodku; sveti Duh pa tudi skrbi, da tak človek do konca ostane krščansko močen, da pretrpi z božjo pomočjo tako trpljenje, katerega bi človek sam nikdar ne zmožeg. Prigodi se, da Bog tirja od človeka premoženje, da uboža brez svoje krivde, vzame mu zdravje in ga položi na mnogoletno bolniško posteljo, večkrat tirja od njega tudi življenje po strašnih mukah, kakor nam kaže življenje toliko krščanskih mučencev, katerih se sv. cerkev spominja vsako leto s toliko ljubeznijo. Kdo ne občuduje Makabejske matere, ki je s sedmero otroci umrla za božjo postavo? Kdo se s častjo ne spominja častitljivega starčka Eleazarja, ki je ostal zvest zakonom svoje vere tudi v pozni starosti in raje umrl častno, kakor da bi bil sramotno prelomil zapoved božjo? Kdo se ne čudi srčnosti in stanoovitnosti toliko milijonov krščanskih mučencev, ki so brez strahu, ker srčni in močni vojaki, gledali v obraz mučeniški smrti? Mladi in stari, možje in žene, vsi brez razločka kazali so nevernemu, hudobnemu svetu, kaj premore v človeku moč svetega Duha. Čarodejstva in zveze s hudobnimi duhovi so jih preganjalci dolžili, a prsta božjega, božje moči, ki je delovala v stanovitnih spoznavalcih, niso zaslepljeni hoteli spoznati.

Oglejmo si iz prihodnjega tedna nam najbolj znana svetnika: sv. Cirila in Metoda, ki sicer nista z mučeniško smrtjo spričala svoje krščanske moči, ki sta pa s premnogim trpljenjem v življenji kazala prijateljem in sovražnikom, koliko da stori človek, katerega vodi moč sv. Duha, prepričala sta svet, da z milostjo in močjo božjo človek vse premore.

Kaj je bilo Cirilu in Metodu, da sta v zorni mladosti zapustila dom, prijetno življenje, častne službe ter da sta se podala od vzhoda na zahod na tako daljno in težavno pot? Ali ni bila to moč sv. Duha, ki ju je vzdignila iz domačih krajev ter ju vodila v oddaljene zemlje,

da ju tam vporablja v svoje svete namene: čisti nauk vere Kristusove razširiti do pokrajin zemlje? Kaj ju je podpiralo, da nista omagala v svojem težavnem poslu, da se nista vstrašila silnih ovir in ljutih sovražnikov, ki so jima grenili življenje in ovirali nju apostolsko delovanje? Kako britke poskušnje jima je bilo pretrpeti: Zaradi vere edino zveličalne sta zapustila dom in rod, sta se odrekla zložnemu in častnemu življenju ter se posvetila duhovskemu stanu, da bi v imenu Kristusovem tudi drugim oznanovala besedo božjo; ona sta toraj zaradi vere vse zapustila, zoperniki njuni so pa tožili v Rimu, da trosita krive nauke. Kaj je hujega sreč, ki gori in živi za pravo vero, kakor očitane, da je krivoverec? V Rimu sta spoznala pred namestnikom Kristusovim svojo vero in bila sta v škofa posvečena. Ciril je med tem dozorel za nebesa ter umrl v samostanu v Rimu in od tedaj je Metod sam oral ledino na polji Gospodovem, dve leti in pol moral je zvesti spričevalec vzdihovati v ječi, a zvestobe mu niso omajale te hude poskušnje, moči mu niso zmanjšale, ker moč, ki ga je podpirala, ni bila omahljiva človeška moč, ampak moč sv. Duha, ki še posebno deluje v apostolih in njih naslednikih, katere je postavil sveti Duh, da vladajo cerkev božjo, katero je pridobil Kristus s svojo dragoceno krvjo. In v teh borbah ostal je stanovit in do konca ter s pomočjo božjo dosegel venec večnega plačila.

Predragi! Vzgleđi svetnikov nam kažejo, koliko človek pretrpi in prenese, ako ga podpira moč svetega Duha. Skrbite toraj, da si z gorečimi in stanovitnimi molitvami tudi vi izprosate od svetega Duha dar moči, da zvesto spričujete vero v Kristusa s svojim življenjem. Vsem nam veljaj opomin, katerega je naročil umirajoči David svojemu sinu Salomonu, rekoč: *Jaz grem pot vesoljne zemlje; ti pa bodi srčen ter bodi mož; pazi na povelja Gospoda svojega Boga, da hodiš po njegovih potih in da spolnuješ njegove šege in njegove zapovedi!* (III. Kralj. 2, 2. 3.) Amen.

Andr. Kalan.

2. Sedem jerbasov.

Mark. 8, 8.

Vvod. Čudež današnjega evangelija se nam tudi zato veličastniši zdi, ker je po nasičenju tolike množice še toliko koscev ostalo. O, v marsikateri hiši, kjer britko pomanjkanje trpijo, bi si želeli vsaj en košček onih čudežnih ostankov. Toda Jezus Kristus bi nam rad še več dal, bi nam rad napolnil sedmero jerbasov, le da bi jih imeli pri hiši . . . O sedmerih tacih jerbasih, ki so nam takorekoč posoda za nebeški blagoslov, bom vam danes nekoliko spregovoril.

Izpeljava. Posode, s katerimi zajemamo božji blagoslov, v katere nam ljubi Bog svoje darove poklada, so zlasti te-le:

1. Ljubezen do Jezusa in njegove besede. *a)* Sv. evangelij nam je tega priča. Zvesto so učenci Jezusa ljubili in radostno poslušali njegove nauke in glej, Jezus jih vpraša: „Vam je li kaj manjkalo?“ Odločno mu odgovorijo: „Nič ne!“ (Luk. 22, 35.) Tri dni so množice verno poslušale njegov božji nauk, in vsi so bili čudežno nasičeni. V čolnu, iz katerega je Jezus pridigoval, se je vjelo toliko rib, da se je hotel čolnič potopiti . . . *b)* To nam je pač lahko razumeti, kajti: *Ako me kdo ljubi, bo spolnoval moje besede in moj Oče ga bo ljubil in bova k njemu prišla in pri njem prebivala.* (Jan. 14, 23.) Kjer pa Bog prebiva, tam ni pomanjkanja, tam je blagoslov in obilnost. David je to skusil: *Postaral sem se, pa nisem videl pravičnega zapuščenega in ne njegovih otrok kruha prositi.* (Ps. 36, 25.) *c)* Prava pobožnost in pravičnost je toraj tista srečna posodica, v katero Bog tako rad poklada svoje nebeske dari. Skrbi toraj . . .

2. Verno zaupanje v Boga. *a)* To je Jezus vselej zahteval, dokler je še na zemlji čudežno pomoč delil. (Mat. 19, 22; 17, 19; Mark. 9, 22; Jan. 11, 26.) Še le če je videl vero, je pomagal. Tudi ob čudežu današnjega evangelija je bila velika poskušnja, vsesti se in pričakovati zadostne hrane od tako malo kruhov in ribic za toliko ljudi. *b)* To zaupanje ni težko: *Naš Bog je v nebesih; vse karkoli hoče, stori.* (Ps. 113, 11.) *Gospodu ni težko rešiti ali z malim ali velikim številom ljudi.* (I. Kralj. 14, 6.) Toliko dokazov vsemogočne pomoči pri Eliju (III. Kralj. 17, 3.), pri Hagari (I. Moz. 21, 14.), pri Izraelcih v puščavi, pri vdovi v Sarepti, v Kani in še posebno v zgodbi današnjega evangelija. *c)* Toraj pripravi . . .

3. Molitev in zahvala. *a)* Pomagala je čudežno pri Jezusu. *In je vzel sedmere kruhe, in je zahvalil, ter razlomil . . .* in zado-stovalo je za štiri tisoče ter je še več ostalo, kakor je bilo začetkoma. *b)* Pomagala bode tudi tebi. Za vsa vspešna dela je treba blagoslova od zgoraj. Blagoslov pa daja Bog onim, kateri ga prosijo. *Sleherni, kateri prosijo, prejme.* (Mat. 7, 8.) In če že mi raje dajamo dari onim, ki so nam hvaležni, koliko bolj bo ravno hvaležnost nagnila božje Sree, da nam bo naklonilo novih, še večjih dobrot. Pa tudi v tem nam pomaga molitev, da smo urniši in spretniši za delo. *c)* To tudi skušnja obilno spričuje: v družinah, kjer ne molijo, ni blagoslova in sreče; ali ga vsaj pri otrocih ne bo.

4. Delavnost. *a)* Oni ljudje, ki so bili čudežno nasičeni, se pač niso truda vstrašili, marveč bili so vstrajni. *Tri dni so že pri*

meni . . . Nekaj jih je od daleč prišlo. b) Pridno delo bo tudi nam naklonilo blagoslov božji. Bog ne govori: „V potu svojega obraza boš — stradal“, marveč: „V potu svojega obraza boš — kruh jedel!“ *Misli korenjakove vselej obilnost prinesó, vsak lenuh pa je vedno v potrebi.* (Preg. 21, 5.) *Delavec je svojega plačila vreden.* (Luk. 10, 7.) *Kdor ne dela, naj ne jé . . .*

5. Usmiljenje do revežev. a) Božje usmiljenje je provzročilo čudež. *Ljudstvo se mi smili . . . b) Tudi krščansko usmiljenje pomnožuje kruh. Če lačnemu podeliš in nasitiš stiskano dušo . . . boš kakor namočen vrt in kakor tekoč studenec, kateremu voda ne poide.* (Iz. 58, 10. 11.) *Blagor usmiljenim . . . Ni je skoro reči, po kateri bi več časnega blagoslova prejekali, kakor po milošćini.* (Sv. Franč. Sal.)

6. Zadovoljnost. a) Nezadovoljnost je vedno v pomanjkanji: ker jej ne zadostuje navaden majhen dobiček, se spušča v nevarna podjetja in še ob to pride, kar ima; ker išče le vedno boljšega uživanja in le prerada prestopa meje, katere odkazuje stan in premoženje, gostokrat oboža . . . Učenci pravijo: „Kako jih bo kdo mogel tukaj v puščavi nasiti s kruhom?“ Gospod pa le vpraša: „Koliko kruhov imate?“ in se zadovolji s tem, kar je, ter ukaže množici sestiti po tleh. — b) Zadovoljnost pa pomnožuje kruh in ne trpi nikoli pomanjkanja. *Velik dobiček je pobožnost z zadovoljnostjo.* (I. Tim. 6, 6.) — c) Ta čednost je čedalje redkejša, zato pa tudi tako zeló zginja po družinah blagoslov in sreča. *Življenje zadovoljnega delavca je posladkano in v njem zaklad najdeš.* (Sir. 40, 18.) *Sreča sedanjega življenja je v tem, da smo zadovoljni s tem, kar zadostuje.* (Sv. Franč. Sal.)

7. Modra varčnost. a) Zgled Jezusov nas jo uči. On, ki bi lahko naredil iz kamna kruh, — on, ki s tako malo hrano more nasiti toliko množico, tako skrbno ukazuje, naj se čisto poberó ostanki, da bodo za prihodne potrebe. Nebo in zemlja je njegova last in vendar daje aposteljnu shranjevati milošćino, ki so jo darovali dobri ljudje zanj in za njegove učence. — b) Njen obilni blagoslov naj nam jo priljubi. *Marsikateri obogati, ker varčno ravna, in to je del njegovega plačila, da pravi: Počitek sem si našel . . . Zakaj lahko je v božjih očeh, reveža naglo obogatiti* (Sir. 11, 18. 19. 23.) v plačilo namreč, ker je bil v malem tako zvest in spoštljivo varčen. — c) Varuj pa se, da te hudobni duh ne preslepi, in ti mesto jerbasa lepe varčnosti ne podvrže jerbasa grde skoposti, kajti obilica kruha v taki posodi je kakor kup trdega kamenja, poleg katerega se strada in glad trpi.

Konec. Le-teh sedmero jerbasov imejte zmiraj pri sebi; dajte jih v roke svojim otrokom in poslom; blagor hiši, kjer se ne pogrešajo; kdor jih ima, *njegov kruh ne bo pošel* (Iz. 51, 14.), marveč zalegel bode tudi za večnost . . .

Sedma nedelja po binkoštih.

I. Cerkveno leto. — XXX. Dar svêta.

Varujte se lažnjivih prerokov, ki pridejo k vam v ovčjih oblačilih, znotraj pa so zgrabljivi volkovi! Mat. 7, 15.

V življenji zveličanega Petra Forerija, ki je med drugimi dobrodelnimi napravami vstanovil v 17. stoletju tudi red šolskih sestrá, beremo sledečo dogodbo: Ena deklet iz reda „naše ljube Gospe“ se je naveličala živeti v samostanu in nagovarjana od svetnih prijateljic sklene podati se med svet. Gré toraj k svojemu predniku, Petru Foreriju ter mu naznani svoj trdni sklep. Milo se je storilo svetemu možu, ker je videl, kaki nagibi da vlečejo deklico med svet, zato ji pojasnjuje velike nevarnosti, ki jo čakajo med ljudmi, a ko vidi, da je vse odgovarjanje zastonj, reče ji k sklepu: „Toraj pojdi, ako si trdno sklenila, pojdi in Gospod bodi s teboj na vseh tvojih potih, toda preden greš iz samostana, svetujem ti to-le: stopi vendar še enkrat v kapelo, pozdravi ondi Mater božjo in se ji zahvali za vse milosti, ki si jih prejela v samostanu.“ Na to ji napiše na listek molitvico in jo ji izroči rekoč: „To-le molitev preberi pred altarjem naše ljube Gospe!“ Redovnica vzame listek, gré v cerkev, ter poklekne pred altar Matere božje in začne brati: „Prišla sem, o Gospa, da se ti zahvalim, ker si me vredno spoznala ter me sprejela med svoje hčere. Za to milost pa ne maram več, ker jaz svet bolj ljubim, kakor tebe in Sina tvojega, zato vaju zapustim ter se vrnem med svet“ . . . Dalje deklica ne more brati, solzé jej zalijó oči, ona spozna, kako srečna je pri Mariji in kako moder je svét nje duhovnega očeta, zato reče: „Ne, Marija, ne bom te zapustila, prosim te, sprejmi me zopet za svojo hčer!“ — In z veseljem jo zopet sprejme Peter med svoje redovnice, ko mu vsa skesana naznani svoj sklep.

O blagor možu, ki je znal dajati tako modre svête, dvakrat blagor onim, ki so jih dobivali od njega. To ni bil svét, kakoršnega

svet daje, to je bil svèt, kakoršni svojim vernim deli sv. Duh, svetnik je imel dar svèta, potreben tudi nam v večno srečo. — Oglejmo si toraj danes, kaj deli sv. Duh človeku z darom svèta in kako po vzgledu svetnikov rabimo ta dar v svojem življenji.

1. Z darom moči, kakor smo videli, je sveti Duh v pomoč naši bolj k slabemu nego k dobremu nagneni volji, katero vtrjuje s svojo močjo, da dobro hoče in dobro tudi stori. Toda mi le to hočemo in želimo, kar spoznamo, da je nam koristno ali potrebno; zato smo videli, kako nam sveti Duh z darom svoje učenosti razsvetljuje našo vsled greha otemnelo pamet, da lažje spoznamo svoj vzvišeni namen, zaradi katerega živimo in nam podaja glavna vodila, kako nam treba živeti, da tudi gotovo dosežemo svoj namen. Toda le splošno vedeti, kako nam treba živeti, to bi bilo slabotnemu človeku še premalo; človek potrebuje, da mu kdo vsak dan, pri vsakem sklepu ali delu pokaže: to opusti, to ti je v kvar, to stori, to je prav in koristno za tvojo dušo, to te bo osrečevalo v času in v večnosti. In tudi to veliko milost skazuje ljudem sveti Duh, ki ostane v cerkvi Kristusovi, toraj tudi v vsakem verniku vse dni do konca sveta, s tem da nam deli dar svèta. — Kristijan, ki vestno rabi ta dar božji, ravnal bo pri vseh svojih delih in opravilih premišljeno in previdno. On ne bo pri svojih dejanjih prenegel, predrzen in lahkomiseln, ampak pred vsakim dejanjem si dá odgovor, bo li to delo njemu v dušno srečo ali ne. Kakor hitro toraj spozna, da bi mu bilo kakšno delo v dušno kvar, raje je opusti, če tudi mu je pri tem trpeti časno škodo. In kakor sebi tako svetuje tudi drugim.

Toda priznati moramo, da tudi ta dar kristijani le redko prav obračajo, da raje poslušajo svète ljudi, kakor pa svète božje, da raje storijo, kar veseli njih pokvarjeno telo, nego kar dobiček donaša njih neumrljivi duši in zato pravi Gospod: *Varujte se lažnjivih prerokov, ki pridejo k vam v ovčjih oblačilih, znotraj pa so zgrabljivi volkovi; po njih sadu jih bote spoznali.* S temi besedami opominja nas Jezus, da naj nikari ne poslušamo in ne živimo, kakor nas učijo, kakor nam svetujejo lastno pokvarjeno sree in hudobni lažnjivi ljudje, ki nam sicer obetajo srečo z lepimi, slepilnimi besedami, a nas vodijo v večni pogin, ako hodimo za njimi. — Prvo je toraj, da prav goreče prosimo Boga za ta dar, da v vseh prilikah svojega življenja ločimo dobro od hudega, da izvolimo, kar je Bogu všeč in tako hodimo po pravem potu v večno izveličanje.

Posnemajmo v tem Salomona kralja, o katerem bere sv. cerkev te dneve naslednje: Prikazal se je Gospod Salomonu v sanjah po noči, „Prosi, kar hočeš, da ti dam“. In Salomon pravi: „Ti si skazal svojemu hlapcu Davidu veliko milost . . . in si mu dal sina, ki sedi na njegovem prestolu. Jaz pa sem še slab mladenič in ne vem ne kam, ne kod. Daj toraj svojemu hlapcu podučljivo srce, da more soditi tvoje ljudstvo in razločevati med dobrim in hudim.“ In vseč je bila Gospodu prošnja Salomonova in zato mu reče: „Ker si prosil te reči, in si nisi prosil veliko dni, ne bogastva, ne duš svojih sovražnikov, glej storil sem ti po tvojih besedah in sem ti dal srce modro in razumno tako, da nihče pred teboj ni bil tebi enak in tudi za teboj ne bo vstal. Pa tudi to, česar nisi prosil, sem ti dal, bogastvo namreč in slavo, da nikogar ni bilo tebi enacega med kralji vse poprešnje dni.“ (III. Kralj. 3, 5—13.) Prošiti toraj nam je treba pred vsem, da nas Bog napolni s svojim darom, da v vseh prilikah vemo pravo zadeti in storiti, kar je nam v duševno korist in tako se po besedah sv. pisma tudi najboljše preskrbimo s časnimi potrebami.

2. Kako se pa pri človeku razodeva dar svêta?

Modrost tega sveta je neumnost pred Bogom, pravi sv. pismo in majhno in slabo in zaničljivo si Bog izvoli, da osramoti, kar je veliko in imenitno pred svetom. Tako se tudi ljudem, v posvetno vtopljenim, pogosto neumni zdijo pobožni verniki, katere vodi sv. Duh z darom svêta. Pobožni kristijan namreč posluša in spolnuje le take svête, o katerih vé, da bodo na korist njegovi duši. O tem piše sv. Ciril Jeruzalemski: Kako to, da večkrat kaka deklica zapusti svojega ženina, kateremu je bila že obljubljená? To se je zgodilo, ker jo je razsvetlil sveti Duh, in je spoznala, da je deviški stan lepši in Bogu bolj dopadljiv. Kako to, da kak imeniten bogatin dá slovo vsemu svojemu bogastvu? To se godi, ker ga je podučil sveti Duh, kako prazno in minljivo da je vse posvetno. Kako to, da kak mladenič zatisne svoje oči, ali da se celo odstrani, da se odtegne pogledu nališpane ženske in ohrani čisto svojo dušo? To stori, ker po svetem Duhu spozna, kako nevarno da je to. — Človeka mika na svetu veliko nagrabiti in imeti vsega dovolj, a kako je to, da je toliko ljudi, ki vse zapustijo in nečejo imeti nič svojega? To se godi, ker jim je sveti Duh pokazal, kako nevarno da je posvetno bogastvo.

Takih vzgledov nam podaja obilno zgodovina katoliške cerkve, take vzglede nam kaže vsakdanja skušnja.

Posvetni ljudje svetujejo človeku, naj si prizadeva za obilno bogastvo, da bo prijetno in zložno živel. Tudi sv. Duh svetuje kri-

stijanu, da naj se trudi z delom in si kaj pridobi, toda v imetji ne smé iskati svoje sreče, marveč le pripomočka, da lahko bližnjemu več koristi in sebi več zasluženja nabere za nebesa. In kateri svét je pametnejši, je boljši za človeka? Poglejmo na konec in videli bomo, da bogastvo človek pusti tukaj, da si ž njim nazadnje ne more kupiti nebes, da le dobra dela spremljajo človeka v večnost.

Pobožnost, obiskovanje cerkve, obilna molitev je hudobnemu svetu trn v peti; zato vse take pobožne vaje odsvetuje, češ da to človeku ne donáša nobenega dobička, pač pa mnogo časne škode. Toda da tako modrovanje ni modro, kaže nam dogodba, katero beremo v življenji kraljice sv. Elizabete, katere god danes obhaja sveta cerkev. Imela je namreč radodarna „roznata“ kraljica bogoljubnega služabnika, po katerem je na tihem delila obilno miloščino. Drug služabnik mu je zaradi te milosti zavidljiv in zato ga sklene spodriniti in s pota spraviti. Vsled tega ga zatoži po krivem pri kralji, da ima pregrešno znanje s kraljico. Kralj brez vse preiskave verjame to grdo obrekovanje, pokliče svojega apneničarja pred-se in mu reče: „Jutri pošljem k tebi enega svojih služabnikov, ki te bo vprašal, ali je spolnjeno povelje kraljevo ali ne. Zgrabi ga pri tej priči in vrzi v apnenico, zakaj smrti je vreden.“ Drugo jutro pošlje kralj omenjenega služabnika na vse zgodaj k apnenici, kakor je bilo dogovorjeno. Hitro steče mladenič, spolnit povelje kraljevo. Ko pa gré mimo cerkve, ravno pozvanja med sv. mašo, zato stopi v cerkev in nekoliko pomoli. Kralj radoveden, ali se je spolnilo že njegovo povelje, pošlje med tem družega služabnika, ravno onega tožnika, za njim vprašat, ali se je zgodilo, kakor je bil ukazal. Komaj pa ta zavidljivi hinavec, poln veselja, da se je zmaščeval nad svojim tovarišem, povpraša, kakó da je s kraljevim poveljem, zgrabi ga apneničar in vrže ga v razbeljeno peč. Kmalu potem pride iz cerkve Elizabetin služabnik z istim vprašanjem in ko mu rekó, da se je zgodilo, kakor je kralj ukazal, teče domu in to kralju naznani. Kralj se čudi in skoro ne verjame svojim očem, ko vidi živega služabnika pred seboj, kateremu je bil smrt namenil, onega pa mrtvega, katerega je poslal vprašat, če se je zvršilo povelje kraljevo. V tem spozna previdnost božjo, ki čudovito varuje zveste služabnike božje, in kralj ne verjame več praznemu obrekovanju. Kakor vselej spolnile so se tudi tukaj besede sv. pisma, katere govori Gospod Bog: *Moje misli niso vaše misli in pota moja niso vaša pota.* (Iz. 55, 8.) Vsem takim po posvetnem dobičku neredno hrepenečim velja opomin svetega Jakoba apostola, ki pravi: *Glejte zdaj, kateri pravite: Danes ali jutri pojdemo v ono mesto in bomo tam eno leto ostali in kupčevali in dobiček skupili, vi ki ne veste, kaj bode jutri.* (Jak. 4, 13. 14.)

Zato, predragi, varujte se takih krivih svetovalcev, takih lažnjivih prerokov, naj se prikažejo zunaj vas, ali pa v vašem srcu, vidite, da posvetno bogastvo samo vas ne more stalno osrečiti; ako vas je toraj Bog ž njim blagoslovil, skrbite, da si s premoženjem

svojim nabirate zakladov za nebesa z dobrimi deli, ako ga pa nimate, tudi nikar po njem preveč pohlepno ne poželite, ker Duh božji vam svetuje z malim zadovoljnim biti. — Enako nam je tudi previdnim biti gledé posvetne časti in vživanja, ki z enako silo kakor imetje vabita za seboj človeško srce. V tem oziru nam ravno danes prelepe nauke daje sveti Pavel v svojem listu do Rimljanov. Kaže namreč, kako nesrečen je človek, ko posluša svét hudobnega duha in njemu služi z grehom in kako srečen, ki prav obrača blagohotni svét božji, ki ga vabi, da služi Bogu. On pravi: *Kakor ste namreč dali svoje ude služiti nečistosti in krivici v hudobijo, tako dajte zdaj služiti svoje ude pravici v posvečenje.* Tudi pojasnjuje apostol dalje, kakšen je sad, kakšen konec službe pri satanu in pravi: *Konec tega namreč je smrt.* Da, smrt mnogokratov prezgodnja časna smrt, vselej pa gotova večna smrt.

Ker pač ni nikogar, ki bi si hotel sam nakopati toliko nesrečo, skrbeti je treba, da se odtrgamo zapeljivim svétom hudobnega duha, sveta in svoje lastne sprijenosti, in da poslušamo svét božji, ki nam pravi: Bodite sužnji božji in imeli bote svoj sad, ki je posvečenje, konec pa večno življenje. Zakaj po našem sadu, po naših delih bo tudi Bog nas spoznal in sodil pri poslednji sodbi: *Plačilo za greh je smrt, milost božja pa je večno življenje v Kristus Jezusu, Gospodu našem.*

3. Kako mogočen da je sveti Duh s svojimi darovi, toraj tudi z darom svéta v svetnikih, priča nam sv. Felicita s svojimi sedmerimi sinovi mučenci, katerih godu se cerkev spominja prihodnji terek. Bila je sv. Felicita imenitna Rimljanka, plemenita po rodu in še bolj sloveča zaradi svojega krščansko junaškega življenja. Po smrti svojega moža storila je slovesno obljubo čistosti in živela je le Bogu in svojim sedmerim sinovom. Da bi jih odvrnila od zapeljivih nauk in svetov pokvarjenih ljudi, in jih vnela za pravo junaško srčnost, rada jim je pripovedovala, kako neusmiljeno trpinčijo trinogi kristijane v mestu in zunaj mesta pod cesarjem Antoninom in kako veselje in čast jih čakata zato v nebesih. „Kako srečna bi bila, dejala je pri taki priliki, ako bi kedaj tudi vas videla dati življenje iz ljubezni do Kristusa, kako večno srečni pa bi bili tudi vi!“ — Posvetne matere, nespametno zaljubljene v svoje otroke, bi se zgrozile nad takim govorjenjem, toda Felicito je navdajal Duh božji in zato je vedela, da si otrók za to življenje ne more stalno ohraniti, da jih bo za vselej imela le v večnosti, ako vse reši v nebesa. — In ta želja se bogoljubni materi kmalu dopolni. Zatožijo jo cesarskemu namestniku Publiju, kateremu pa ona srčno odgovori: „Ne bo me zmotilo ne tvoje zapeljevanje in tudi tvoje grožnje me ne bodo odvrnile od Boga. Sveti Duh, ki je v meni, daje mi moč, hudobo premagati, in ako me tudi

umoriš, tedaj še-le bom dosegla najlepšo zmago.“ Na to ji reče srditi sodnik: „Nesrečna, ako je tebi smrt ljuba, vsaj sinovom svojim ohrani življenje!“ „Moji sinovi bodo živeli, mu odgovori mati, ako ne bodo darovali malikom; ako bi pa storili to strašno hudobijo, pogreznili bi se v večno smrt.“ Nato se obrne k svojim sinovom, rekoč: „Otroci, ozrite se gori v nebesa! Ondi vas čaka Kristus in njegovi svetniki. Vojskujte se za svoje duše, in ostanite zvesti v ljubezni do Kristusa!“ — In otroci svete Felicite so bili vredni sinovi junaške svoje matere. Vsi poskusi sodnikovi cvetoče mladeniče omajati v trdnem sklepu, da ne bi umrli mučeniške smrti s svojo materjo, bili so brez vspeha. In tako je morala Felicita gledati, kako sedmeri sinovi vpričo nje umirajo za Kristusa: Januarja ubijejo z biči in svinčenimi krogli, Feliksa in Filipa potolčejo s krepeli, Silvana vržejo v globoko brezdno, Aleksandru, Vitalu in Marcijalu pa s sekiro odsekajo glavé. Pač, koliko je takih mater, da bi tako junaško posnemale Mahabejsko mater v stari zavezi in ono mater v novi zavezi, o kateri pravi sveto pismo: Marija pa je stala pod križem, ko je umiral Sin božji? Felicita je bila taka junaška žena in sveti Duh ji je dajal moč, da ni od britkosti in natornega sočutja počilo njeno materino srce. Štiri mesece je potem še samevala s telesom na zemlji, a duša njena bila je vedno pri vrlih njenih sinovih v nebesih, ki so ji izprosili, da so tudi njo obglavili, da se je tako srčna mati združila za vselej s svojimi sinovi, katere je ljubila čez vse, a ljubila v Bogu, katere je rodila ne le za svet, ampak tudi za nebesa.

Predragi kristijani, na tem vzgledu spoznate, kako silna je milost in moč svetega Duha v človeku, ki Bogu služi s celim srcem in se mu izroča s celo dušo. Prosimo toraj tudi mi, da tudi nas napolnjuje sveti Duh s svojimi darovi in prav posebno tudi z darom sveta, da vselej ločimo dobro od hudega in izvolimo le to, kar je Bogu všeč in nam v izveličanje. Ne vstrašimo se pri tem nobenih težav, ker brez trpljenja se nam ne odpró vrata večnosti, saj Jezus pravi nam vsem: *Ne vsak, ki pravi: Gospod, Gospod, pojde v nebeško kraljestvo, ampak kdor stori voljo mojega Očeta, ki je v nebesih, tisti pojde v nebeško kraljestvo.* (Mat. 7, 21.) Amen.

Andr. Kalan.

2. Nerodovitno drevo — podoba grešnika.

Mat. 7, 19.

Vvod. Jezus Kristus je najraje učil v prilikah in podobah, zato ker je tako učenje najlože umljivo pa tudi živo in do srca segajoče. Današnji evangelij nam sicer ne pripoveduje prilike v pravem pomenu, marveč le v prekrasni podobi ali primeri nam podaja pre-

krasnih nauk. Med družimi se mi zdi najbolj pretresljiv nauk ta, ki ga daje grešnikom, napovedovaje jim prežalostno osodo; izrečen je v stavku: Vsako drevo, katero ne stori dobrega sadu, bo posekano in v ogenj vrženo. Vsaka beseda je pomenljiva, zato hočemo vse po vrsti premisliti.

Izpeljava. I. *Vsako drevo* — Jezus nam hoče s tem pokazati:

1. Grešnika sploh — a) kaj bi moral biti, namreč dobro drevo, v božji vrt zasajeno, namakano z roso božje milosti, moralo bi roditi sad, ki ga božji vrtnar pričakuje. Ps. 1, 3. — b) Kaj bi lahko bil, ker človek, ki je iz drevesca postal drevo t. j. ki je prišel k popolni zavesti, ki ima čas, priliko, spoznanje, moč natorno in čeznatorno, — pa vendar ostane brez dobrega sadu, tak človek nima nikakoršnega izgovora. — c) Kaj pa je v resnici — *malo-pridno drevo*, ki je močne korenine pognalo v strupenih tleh pregrehe in hudobije, ki na široko razteza veje pregrešnih strasti, ki krog in krog kužnost izpuhteva, zrak ostruplja in sosednemu drevju lepo rast ovira.

2. Nespokornega grešnika posebej; v naravi utegne še izjema biti, da se semtertje pusti tudi nerodovitno drevo rasti iz kakih posebnih vzrokov, — a) na božjem vrtu pa ni prav nobene izjeme: *vsako drevo*, naj stoji kjer hoče, naj se imenuje kakorkoli, naj ima sicer še toliko lepih lastnosti, če ostane nerodovitno, bo posekano . . . b) Izgledi: Lucifer s svojo družbo je bil v nebeškem vrtu, imel je angeljske prednosti, in vendar . . . Juda Iškarijot je bil apostelj Jezusov, imel je enako oblast, kakor sv. Janez, pa . . . Herod je bil kralj . . .

II. *Katero ne stori dobrega sadu* — s tem je izrečeno, kdaj in kakšnega sadu zahteva Gospod:

1. Grešnik mora o pravem času sad storiti za nebesa. a) Nič ne pomaga, če je dobro začel, pa slabo končal; kadar vrtnar pride, mora najti sad na drevesu. (Savel.) b) Tudi sama prazna volja, da bo pozneje sad prinesel, ne pomaga. Grešnik živi ob samih sklepkih, sadu pa ni nikjer zagledati. (Antijoh.) Nerodovitno figovo drevo je imelo še eno leto časa, da bi obrodilo sad, koliko časa neki imaš pa ti, o grešnik? Še danes se daj pregovoriti . . .

2. Drevo se mora tako spremeniti, da bode sad obrodilo, — a) ne samo perja ali praznih besedi, marveč dejanje; naj se ne kliče samo: *Gospod, Gospod!* marveč volja Gospodova naj se spojni, kajti *dobro govoriti pa slabo živeti, se pravi samega sebe pogubiti.* (Sv. Avguštin.) I. Jan. 3, 18. b) Tudi cvetje brez sadu ne zadostuje:

kristijan, ki ima vero brez ljubezni, — katoličan, ki je mrtev ud svoje cerkve, — hlapec, ki izročeni talent zakoplje . . . Oj spokorniki, ki imate (o misijonih, v svetem letu) tako lepo cvetje kesanja in pokore, kje pa je vaš sad!?

3. Drevo bi moralo roditi dober sad; sad je mnogoteri, a ni vsak dober; utegne biti *a)* nezrel, t. j. dela, ki so le za svet, a ne za nebesa; *zlasti*, če kdo svoj pravi stan zgreši; *b)* gnil ali črvo-jeden, t. j. dela brez pravega ali celo slabega namena; *c)* ostrup-ljen, t. j. dela, ki dušo umoré — grehi. — Če bodo že taki težko obstali, ki nimajo dobrih del, kaj pa oni, ki imajo celo slaba!

III. *Posekano bo in v ogenj vrženo* — s tem je povedano, kako strašen bode konec grešnikov:

1. *Posekano bo*: *a)* ne le okleščeno, kajti drevo, ki je le veje zgubilo, se zopet obraste, — trdovratni grešnik pa umrje brez nade, da bi kdaj oživel, kdaj še odpuščanje zadobil; *b)* „izsekano“, tako stoji v prvotnem jeziku; ko bi ostal še porobek ali kaj korenin, bi utegnilo zopet odganjati, toda popolnem mora biti — končano (Conf. Mal. 4, 1.); *c)* toraj iztrebljen bo grešnik iz družine, katero je pripravil v nesrečo, iz družbe, kjer je grešil . . .

2. *Vrženo bo v ogenj*: *a)* ki ga je pripravila ostra pravica vsemogočne roke božje; *b)* ki bode vekomaj gorel z vedno enako pekočino brez najmanjšega ohlajenja; *c)* čigar grozo bodo vekšale še druge peklenske kazni. (Conf. Iz. 23, 13.)

Konec. Da uidemo tej grozoviti osodi, skrbimo za dobri sad, ki mu je zagotovljeno večno plačilo — sad pokore, čednosti, dobrih del . . . da bomo kdaj presajeni iz solzne doline v presrečni raj, kjer se bomo veselili v večni spomladi.

Osma nedelja po binkoštih.

I. Cerkveno leto. — XXXI. Darova umnosti in modrosti.

(Gospod) odpri moje oči, da bom gledal čuda tvoje postave!

Ps. 118, 18.

Razumnega hišnika nam kaže današnje evangelijsko berilo. Bil je kakor otrok tega sveta skrben za to, da se mu je dobro godilo, če tudi za gospodarjev denar. V svoji umnosti si tudi precej pomaga, ko gospodar zvé za njegovo nezvestobo. *Kopati ne morem,*

vbogajme prositi me je sram, pravi sam sebi, *že vem, kaj bom storil*, in gré in zopet goljufa svojega gospodarja pri dolžnikih, ki naj mu iz hvaležnosti preskrbé življenje, ako ga gospodar odstavi od službe. In vse je tako razumno vredil, da je celo gospodar pohvalil hišnika, da je modro storil, in Jezus pristavi tem besedam: *Otroci tega sveta so modrejši v svojem rodu, kakor otroci luči*. Hišnik ta je bil toraj otrok tega sveta in taka je bila tudi njegova razumnost, posvetna in lažnjiva in zato nazadnje tako grozno osramočena. In vendar: koliko je še dandanes takih ljudi, morda tudi med nami, na svetu, ki so umni in modri le za-se, le za posvetne reči, ki se brez ozira na Boga in na svoje izveličanje vkvarjajo le s časnimi potrebami, ki imajo le pri posvetnih zakladih celo svoje sree. Toda kakor je prišlo na dan sleparstvo evangeljskega hišnika, tako tudi spoznajo na zadnje v posvetno vtopljeni ljudje, da so zastonj živeli na svetu, da so si nakopali težko vest za dan sodbe, ko bodo sami morali žalostni spoznati, rekoč: *Mi smo tedaj zgrešili pot resnice, in luč pravice nam ni svetila in solnce spoznavanja nam ni vzhajalo*. (Modr. 5, 6.) Kaj, predragi, ako bomo med temi tudi mi, ako tudi mi ne umemo prav preživeti svojih dni na svetu, da ne spoznamo prav zapovedi Gospodovih? Vzdihujmo toraj zdaj k Bogu in prosimo ga, rekoč: *Odpri moje oči, da bom gledal čuda tvoje postave!* Pojasni nam razum, da spoznamo tvojo voljo in po njej živimo! In mi ne bomo prosili zastonj; sv. Duh nas bo blagoslovil z darom umnosti in modrosti, ki nam odpre duhovne oči, da spoznamo svojo nalogo na tem svetu. Ker nam je te razumnosti in modrosti od zgoraj neobhodno potreba, zato si danes natančneje oglejmo dar umnosti in modrosti; spoznali bomo, da človek s tem darom prav spoznava Boga, svet in sam sebe ter s tem darom modrosti že na tem svetu začne okušati srečo poveličanega življenja.

1. Darovi sv. Duha, katere smo do sedaj premišljevali, pri človeku vravnavaajo delo in skrb za izveličanje. Strah božji nas ponižuje, pobožnost nam vzbuja veselje do Boga in nebeških reči, učenost nam kaže pot izveličanja in pot pogubljenja, moč nas krepi v boji, svet božji vodi naše misli in vsakdanja dela; preskrbljeni smo toraj z vsem potrebnim, da moremo hoditi po potu, ki nas vodi do večne sreče. Toda sv. Duh človeku deli še večje milosti; on želi, da človek že na tem svetu začne okušati srečo, katere bo deležen v večnosti, zato mu omili in oblaži težavno pot v večnost; z darom umnosti in

modrosti Duh božji človeka nekako potopi v Boga in v božji sreči, ker mu deli milost premišljevanja, ki je prvi pogoj bogoljubnemu življenju.

Premišljevanje svetih resnic ni le potrebno popolnim dušam, potrebno je vsakemu kristijanu, ki se hoče ohraniti v dobrem. Saj je namreč Bog zato vstvaril človeka, da bi Boga spoznaval; toda kako hoče to doseči, ako ne bo nanj mislil, ako ne bo iz stvarjenja sklepal, kak pač da mora biti Stvarnik njegov. Zato sv. Duh človeku deli dar umnosti, da spoznava trojedinega Boga v njegovem življenji, kolikor je sploh človeku na tem svetu mogoče, da premišljuje, v kaki razmeri da je Bog s svetom kakor Stvarnik, kakor Odrašenik in Posvečevalec. Kolikor živeje in raje to premišljuje, tembolj se mu pojasnjujejo skrivnostne resnice svete vere, tembolj spoznava neskončno ljubezen božjo, tembolj razumeva, kako vzvišen da je človekov namen. Kako rad zato posluša in premišljuje besedo božjo; cerkveni obredi, molitve, življenje svetnikov, kako mu je vse jasno in umevno, on postane otrok luči, ker se v premišljevanju vedno bolj bliža neskončnemu Solncu; vera se mu vtrjuje, upanje se množi in ljubezen se mu čisti; blizo je že pri svojem Bogu, le smrti še čaka, da ga sklene z njim za vselej.

Taka razumnost, ki človeka vodi do večne sreče, je pač boljša nego razumnost posvetna, katera nazadnje vodi otroke tega sveta v pogubljenje. Toda katere modrosti je več na svetu, je več med nami? Kaj ljudje raje premišljujejo, za kaj bolj goreče skrbé? Na to nam odgovarja sv. pismo: Tesna je pot in ozka so vrata, ki vodijo v življenje in malo jih je, ki hodijo po njej; a široka je cesta in prostorna so vrata, ki vodijo v pogubljenje in veliko jih je, ki hodijo po njej.

Ljudje toraj bolj skrbé, bolj premišljujejo časno, nego večno in zakaj? Zato ker so njih dela slaba. Meseni človek pa ne umé kar je božjega, kar je duhovnega: slabo življenje brez molitve, brez premišljevanja, to oslepi človeka, da je umen za vse, le za ono ne, kar je najbolj, kar je edino potrebno.

Žalosten vzgled za to resnico podaja nam cerkev ravno v teh dnevih, ko nam kaže v svojih berilih žalostni konec Salomona kralja. Slišali smo namreč že, da mu je Bog dal modro in podučljivo srce, da mu v tem ni bilo nobenega enakega ne pred njim in ga ne bo za njim. Njegova molitev, katero je molil pri posvečevanju Jeruzalemskega tempeljna kaže, kako globoko je spoznaval neskončno popolnega Boga, katerega ne obseže nebo in ne nebes nebesa, kako živo mu je bila pred očmi njegova ljubezen, katero je

do tedaj Bog razodeval nad svojim ljudstvom in za katero ga prosi tudi v prihodnje. Glas o njegovi razumnosti in modrosti segal je v deveto vas in iz Sabe je prišla kraljica občudovat Salomona kralja in ona pravi: „Resnično je govorjenje, ki sem ga slišala v svoji deželi zastran tvojih govorov in tvoje modrosti, in nisem verjela, ko so mi pravili, dokler nisem sama prišla in videla s svojimi očmi in skusila, da mi polovica ni bilo povedanega.“ (Cf. 3. Kralj. 10, 6.) Toda ta najrazumnejši, najmodrejši kralj, posebni prijatelj Gospodov, vzel si je tujih žená, o katerih je rekel Gospod otrokom Izraelovim: „Ne hodite k njim in od onih naj ne hodijo k vašim; zakaj prav gotovo bodo odvrnile vaša srca, da boste hodili za njih bogovi.“ In tudi Salomonu se je tako godilo; ko je bil že star, pravi sv. pismo, je bilo srce njegovo sprieno po ženah, da je hodil za tujimi bogovi. (Cf. 3. Kralj. 11, 1—4.) Salomon najrazumnejši ni več spoznal pravega Boga, srce mu je bilo sprieno in um je otemnel.

To je bil vedno, to je tudi dandanes poglavitni vzrok, da so ljudje za vse skrbni in umni, le za najpotrebnejše, za svoje izveličanje nimajo ne uma in ne srca. Prosimo toraj vsaj mi prav goreče sv. Duha, naj nas napolni z darom umnosti in modrosti, da bomo od dné do dné jasneje spoznavali Boga, v katerem nam je tukaj in v večnosti najti stalno srečo.

2. S tema darovoma obdarovanemu človeku pa se tudi svet in vse kar je na svetu pokaže v pravi, resnični svetlobi. Tak spozna, da je pod solncem nestanovitno vse, in da nima obstanka nobena reč, zato tudi ne hrepeni neredno po nezanesljivih in hitro minljivih posvetnih rečeh. Ložje se loči in pogrša, kar svet hvali in poveljuje in le tako in toliko rabi posvetne reči, kolikor mu pomorejo, da se ložje in urneje bliža svojemu Bogu.

Ne mogel bi vam boljše pojasniti, koliko da premore z darom umnosti in modrosti v človeku sv. Duh, kakor na vzgledu sv. Aleša, katerega god obhajamo ta teden. Čudovito, nam skoro nerazumljivo je življenje njegovo; toda če pomislimo, da je v njem bil mogočen sv. Duh s svojimi milostmi, nam bo jasno ravnanje Aleševo in radostni ga bomo tudi mi s sveto cerkvijo poveljevali — nekdanjega zaničevanega berača pod stopnjicami. Ker vam je vsaj deloma znano življenje sv. Aleša, narišem je vam le v značilnih potezah. Bog mu je dal pobožne stariše, ki so skrbeli, da je njih sin še majhen živel kakor svetnik in sklenil, da se hoče iz ljubezni do Boga odpovedati vsemu posvetnemu imetju in veselju. A prestati mu je bilo treba hudih in trdih bojev, preden je postal popolna last Gospodova. Zoper svojo voljo poročen s plemenito Sabino reče ji precej prvi večer po poroki, da je obljubil Bogu vedno čistost in Sabina, ki je storila isto obljubo, razveselila se je besed Aleševih. In začela sta govoriti o nebeških rečeh. Aleš jej poda svoj zlati prstan, drag pas in svilnato rudečo mošnjico polno lepoticja in dragih kamenov ter ji reče: „Vzemi

in shrani to za spomin od mene. Glej, kakor bodo sveče, ki tû gorijo, kmalu dogorele, tako se godi s posvetnim veseljem. Kakor sva mlada, bogata, lepa in imenitna, vendar vse to kmalu mine. Zato se raje trudiva za ono veselje, ki ga Bog dá vsem, ki njega ljubijo. Imejva skrb za svoje duše, da dopadeva Bogu s čistim in neomadežanim življenjem.“ In nato se ločita za vselej. Aleša žene Duh božji od doma med svet. Očeta in mater in ženo je zapustil zavoljo Boga, ker je Boga bolj ljubil. Celih 17 let živi na tujem kakor priprost berač in tak pride tudi v Rim ter tam od posta in zatajevanja ves spremenjen reče svojemu očetu, ki ga seveda ni spoznal: „Dobri gospod! Usmilite se me siromaka in dajte mi majhen prostorček v svoji hiši, dovolite mi drobtinice, ki padajo od vaše mize! Bog vam bo obilno povrnil to milost, in vaše, ki romajo po neznanih deželah, srečno pripeljal v vašo hišo“. In ko ga oče sprejme, zadovoljen je s prostorom pod stopnjicami, v jed pa mu je kruh in sočivje. Neprenehoma moli, se posti in prejema sv. zakramente. Voljan in rad trpi, da ga domači posli zaničujejo, vanj pljujejo in ga polivajo s pomijami; on molči in trpi, ko oče in mati žalostna vzdihujeta po svojem izgubljenem Alešu, ko žena vsa obupana kliče njegovo ime. In zopet je tako preživel 17 let popolno neznan v očetovi hiši. Res čudovito je to njegovo življenje. Posvetni ljudje ga ne razumejo in zato pravijo, da je bilo to od Aleša nespametno, da je ostavil ženo in dobre stariše ter da je potem zopet nepoznan živel pod domačo streho in da se ni dal ganiti solzam starišev in žene, da bi bil prednje stopil in jih potolažil, rekoč: „Ne jokajte, jaz vaš sin Aleš sem tukaj!“ Toda kdor veruje, da Duh božji deli izvoljenim svojim čudovite darove, takemu ne bo težko spoznati, da je sv. Aleša napolnil ravno z darom umnosti, s katerim je spoznal, kako prazno in minljivo je vse posvetno, kako dragoceno in večno je vse, kar človek stori zaradi Boga. In ta misel ga je tako prevzela, da mu tudi najsilnejše zatajevanje ni bilo pretežavno, in zato se je prav posebno tudi na njem izpolnilo, da je Bog čudovit v svojih svetnikih. In Bog je tudi že na zemlji poveljal svojega služabnika v plačilo njegove zvestobe. Malo dni pred njegovo smrtjo namreč slišijo v cerkvi zbrani ljudje glas: „Poiščite svetnika božjega in častite ga!“ In iskali so ga in našli mrtvega Aleša pod stopnjicami. Papež sam je prišel in vzel mu pismo iz rok, v katerem je zapisal, da je on domači sin Aleš, ki je iz ljubezni do Boga živel doma nepoznan. Bolniki, ki so se dotikali trupla njegovega, so ozdraveli in ko čez nekaj let odpró Alešov grob, da bi na njegovo stran položili njegovo ženo Sabino, tedaj zapuhti iz njega prijetna vonjava, kakor solnce posveti neka posebna luč in Aleševo truplo se umakne samo ob sebi za toliko, kolikor je bilo potreba prostora za Sabino.

Predragi, tako človek sodi svet, tako živi na svetu kristijan, katerega vodi sv. Duh v razumnosti z darom umnosti in modrosti. Bog sicer od nas ne tirja toliko popolnosti, a to pa zahteva od nas neizprosno, da med svetom živeč ne pozabimo Boga in da vse, kar nam svet daje, obračamo Bogu v čast in sebi v pravo stalno srečo.

3. Kristijan pa s tem tudi najbolje spozna sam sebe, svoj namen; uvidi, kako previdnost božja človeka modro vodi, kako obrača srečo in nesrečo, zdravje in bolezen, čast in zaničevanje v svoje namene, da ž njimi človeka ohrani na pravem potu in mu zagotovi večno izveličanje. Tak človek spozna, da ni sam svoj gospod, da je odvisen od Boga, ker ima vse svoje darove od njega; on toraj ne godrnja zoper previdnost božjo, ako ga Bog obiskuje z nadlogami, ker mu je jasno, da mu v dnevih poskušnje še ne more eveteti popolna sreča, da si jo mora še le s potrpežljivostjo in vdanostjo zaslužiti. In res ako pogledamo v življenje, bomo videli, da marsikaterega človeka Bog samo s kaznijo privede na pravo pot, da je toraj za grešnika bolezen ali kaka druga nesreča pogosto edin pripomoček, da se človek zmodri in vrne k Bogu. Dar umnosti in modrosti človeku podeli notranji mir, ker tak kristijan vé, da se nič ne zgodi na svetu brez božje volje; ta dar človeka osrečuje, ker mu lajša čas poskušnje in ker že človek na tem svetu začne okušati srečo večnega izveličanja. In kakor človek s tem darom sam sebe, tako pogosto osrečuje tudi druge, ker jim pojasni težka vprašanja, prežene hude dvome, jim pokaže njih nalogo in plačilo, katero jih čaka zveste.

Kako Bog vse nezgode obrača v svoje namene, priča nam ta-le dogodba iz življenja sv. Vincencija Pavlana. — Nekega dne se pelje Vincencij na ladiji v Marsél, da prejme malo dedščino, ki mu jo je bil zapustil eden njegovih prijateljev. Morje je bilo mirno, vreme jasno, popotnikom ni bilo nobene skrbi. Kar nenadoma privihrajo tri roparske ladije iz Tunis-a, ki popotnike napadajo, premagajo in seboj v sužnost odvedó. Vincencija kupi na semnji nek ribič, ki ga pa kmalu proda; nazadnje dobi ga Francoz, Ludovik Merikurt po imenu, ki je bil odpal od krščanske vere. Pošlje ga na svojo pristavo zemljo obdelovat. Vincencij se trudi s trdim delom v potu svojega obraza in nima nobenega upanja, da bi ga kdo rešil. Toda previdnost božja, kateri se je vdan vklanjal, čula je nad njim in roka, ki ga je pahnila v nadlogo, pomagala mu je tudi iz nje. Ena izmed žen tega odpadence — gospodarja, Zulma po imenu, hodila je ogledavat po pristavah in se čudi, ko sliši Vincencija prepevati lepe krščanske pesmi. Nevernico gine lepo petje; še bolj se čudi, ko zapazi, kako je na tej pristavi vse snažno in v lepem redu; ko povpraša po vzroku, zvé, da so se sužnji popolno spremenili, odkar je duhoven Vincencij med njimi. Zulma pokliče radovedna Vincencija k sebi ter mu reče, naj ji zapoje kako lepo pesem. Vincencij sam vjet daleč v tujini spomni se z britkim srcem Izraelcev v babilonski sužnosti, ki od žalosti niso mogli peti svojih pesmi, ki so se nekđaj glasile na Sijonu. Vendar se premaga ter poje s čistim glasom in solzami v očeh besede 136. psalma: *Ob potocih babilonskih smo sedeli in jokali, ko smo se spominjali Sijona . . . Vincencijevo petje in njegovo govorjenje ganeta*

Zulmo, žarek milosti božje posije v njeno srce; od sedaj pogosto zahaja k Vincenciju, ki jo marljivo podučuje v resnicah svete vere. Dovolj podučena, razodene možu odpadencu svojo namero, ter ga prosi, naj se vrne v pravo vero svojih očetov, ker tudi ona je sklenila, da postane kristijana. Moža pretresejo besede žene nevernice. — In kmalu se po srečnem begu vrnejo vsi trije na Francosko, kjer Vincencij vesel prosi Avinjonskega škofa, da naj spokorjenca in spreobrnjenko sprejme v naročje katoliške vere. Vincencij pa je hvalil Boga, ki mu je poslal nesrečo, ječo in sužnost, da je v tem stanu rešil dve duši, ki bi se bili sicer skoraj gotovo pogubili za vselej.

Kristijani, ponižno se toraj vklanjamjo Bogu in ga poveličujmo svojega Gospoda vse dni svojega življenja, ne ustavljajmo se mu, ako nas tudi obišče z nadlogami, temveč ga le goreče prosimo za dar umnosti in modrosti, da spoznamo, kako je Bog sam v sebi popolen in kako nad nami čuje kakor dober Oče, naj nam pošilja veselje ali žalost in zato poslušajmo radi nauk sv. Jakoba, ki pravi: *Ako komu manjka modrosti, prosi naj jo od Boga, ki vsem daje obilno in ne odteguje, in dobil jo bo. Prosi pa naj trden v veri in naj nič ne dvomi.* (Jak. 1, 5. 6.) Ako bomo tako prosili, zgodilo se nam bo, kar beremo v knjigi Modrosti (7, 7.): *Prosil sem in dana mi je bila razumnost; klical sem in duh modrosti je prišel k meni.* Amen.

Andr. Kalan.

2. Kako prav gospodariti?

Hišnik je bil obdolžen pred njim,
kakor da bil zapravljajl njegovo pre-
moženje. Luk. 16, 1.

Neki bogat gospod je imel hišnika, da mu je pomagal v domačih opravkih in čul nad njegovimi podložniki, vse drugače je pa bilo, kakor je gospodar mislil: hišnik mu je bil nezvest, in je zapravljajl njegovo premoženje. Hišnik je bil obilno plačan, ker njegov gospodar je bil bogat in dober, to pa mu ni bilo zadosti, ker je po svojih hudih željah živel. Krivičnega hišnika zapravljivost je bila nekaj časa gospodarju skrita, ker je bil zvijačnik, prišla je pa na svetlobo njegova krivica po človeku, kateri jo je gospodarju razodel. Gospod, ko je prepričan bil, da je njegov služabnik krivičen, ga je odstavil, in on, prej imeniten in oblasten, je kmalu po beraško živel.

Preljubi! bodite pridni in pravični gospodarji; vsak bodi priden in pravičen, ker lenoba ali krivica storite veliko hudega, pridnost in

pravica pa storite veliko dobrega. Da vi po volji božji gospodarite, hočem vas učiti: 1. Česa se morate varovati. 2. Kaj morate storiti?

I. Česa se morate varovati, da svojega premoženja ne zapravljate, in da lahko živite? Varujte se lakomnosti in krivice, ne zadolžujte se, in varujte se zapravlživosti.

Preden to razlagam, prosim vas, spomnite se, da ste hišniki le, Bog pa gospodar: duša, teló, premoženje in drugo je vaše, prej pa božje, in ne smete storiti, kar hočete, temuč kar Bog hoče. Sveti Pavel vpraša: *Kaj imaš, da bi ne bil prejel?* (I. Kor. 4, 7.) Kar ste prejeli, to imate, svojega nimate nič: dolžni ste toraj pametno gospodariti s tem, kar vam je Bog izročil. Da po volji Božji gospodarite:

Varujte se lakomnosti in krivice. Lakomnik je lahko krivičen svojemu bližnjemu, in če njemu ni krivičen, je sebi. Ko vam pravim, da bodite pridni v svojih delih, ne pravim, da bi bili pridni iz lakomnosti, ampak iz namena, da se počestno živite in služite Bogu. Če vas lakomnost gospodari, nimate le te pregrehe, ampak tudi mrzloto, opuščate zapovedana dobra dela, in storite veliko drugega hudega, ker je resnično, kar sveti Pavel govori: *Koren vsega hudega je lakomnost.* (I. Tim. 6, 10.)

Gospodarji! bodite pravični, in čujte, da so tudi vaši otroci pravični in imejte pravično družino: tako le bo vaše premoženje ostalo. Kdor hoče krivično pridobivati, pregleda otrokom ali družini, ki krivico delajo sami ali z živino, ali drugače, si nakoplje božjo kletev, in nima sreče, temuč je vedno v potrebi. Modri govori resnico, rekoč: *Hudobni človek dela, hiti, in trpi, ali nič ni premožniši.* (Sir. 11, 11.) Pravični bodite po zgledu pravičnega Tobija, kateri je raje živel v revščini, kakor bi se tujega blaga pritaknil. Neki dan je njegova žena prinesla domu kozliča, katerega je bila zaslužila z delom, on je pa ni videl, ker je bil slep, in ko je slišal kozliča meketati, je dejal: *Glejte, da bi kje ne bil ukraden, dajte ga njegovemu gospodarju nazaj, ker kaj ukradenega ne smemo ne jesti, ne se dotakniti.* (Tob. 2, 21.) Varujte se toraj lakomnosti, in ne vdeležite se krivice, tako vas bo Bog ljubil; vi, vaši otroci in vaše pohištvo bo srečno.

Varujte se tudi zadolžiti se brez velike sile: ako ste se pa zadolžili, ne odlašajte povrniti bližnjemu. Varujte se svojega bližnjega zvijačno poškodovati, da bi mu ne dali, kar mu pravično gré. Vsi vedó, da krasti ne smejo, vsi pa ne vedó in nočejo vedeti, da

so ravno tako krivični, ako ne plačajo, kar so dolžni bližnjemu. Med tatom in dolžnikom je ta razloček, da tat se je s krivico zadolžil, dolžnik pa ne, obeh je vendar enaka dolžnost plačati, kar sta dolžna. Kdor se pa zadolži iz namena, da ne bo povrnil, je tatu enak. Kdor se zadolži iz namena povrniti, ni krivičen, bo pa krivičen, ako ne plača, in ta krivica bo razdjala njegovo premoženje. David pravi: *Hudobnik vzame na posodo, in ne plača.* (Ps. 36, 21.) Prav je rekel, da hudobnik ne plača, ker ga njegova nezvestoba stori krivičnika.

Kdor se brez velike potrebe zadolžuje, je nespameten; če se pa zadolžuje bolj kot more povrniti, je krivičen. Kdor se rad zadolžuje, in svoje premoženje preobloži, da so njegovi otroci v velikih nadlogah, jim je neusmiljen in tudi krivičen; kdor tají dolg, ali drugače goljufa svojega bližnjega, je krivičen, ako ne povrne, dasi ga terjalec ne more po gosposki primorati; kdor plača le zato, ker ga terjalec po gosposki primora, je hudobnik v svojem sreju, in je dolžen tudi vso škodo in zamudo povrniti bližnjemu. Ubogajte toraj svetega Pavla, ki pravi: *Dajte vsakemu, kar ste dolžni.* (Rim. 13, 7.)

Ni jih malo gospodarjev, da najetim delavcem ne dajejo, ali pomanjšajo obljubljeno plačo. Drugi ne dopolnjujejo zadnje volje mrtvih, dasi uživajo njih premoženje. Nekateri ne plačajo dolgov, ker zapravljajo svoje premoženje, in če upnik terja, prejme trde besede ali kletev namesto plačila. Nekateri, če komu kaj dadó, slabo in pol draže dadó, in se jim zdi, kakor bi ubogajme dali. Kaj mislite, te in druge krivice so v srečo ali nesrečo? Vsaka krivica je krivičniku v nesrečo, in Gospod Bog bo njegovo premoženje razdjala, in njegovo dušo obsodil, ako ne povrne in se ne spokori. Sveti Pavel pravi: *Varujte se, da kdo predaleč ne zajde in svojega brata v nobeni reči ne goljufa, zakaj Gospod je maščevalec vsega tega.* (I. Tes. 4, 6.)

Če hočete svoje premoženje ohraniti in pravično pridobivati, varujte se zapravljalivosti. Zapravljalivost je grešna, ker vsak je dolžen gospodariti pametno, in Bog sam smé reči: „S svojim storim, kar hočem“. Vsaki človek je hišnik, in je dolžen prav hiševati, ker mu bo rečeno: *Odgovori se za svoje hiševanje!* Hišnik, o katerem Jezus govori, je imel dobrega gospodarja in obilno plačila, je pa vse svoje, in tudi nekoliko njegovega premoženja zapravljal, ker je hudobno živel in se visoko nosil, ko je pa bil odstavljen, je bil silno ubog, ni vedel, kako bi se živil, ker delati ni bil navajen in ubogajme prositi se je sramoval. Vidite toraj, kaj zapravljalivost hudega stori.

Skušnja pričuje, da je zapravljalivost škodljiva in krivična. V Egiptu so bili nalašč oblastniki, kateri so strahovali zapravljalivee in

pravično je to, ker zapravljivost je iz hudega in izvir veliko hudega. Lenoba ali napuh, ali žrtje ali drugo tako pomore v zapravljivost, iz zapravljivosti pa je razdejanje pravičnega premoženja, zapuščenje otrok, krivica in drugo. Storite toraj, kar vam rečem: Živite pametno po velikosti svojega premoženja, in vedite: koliko, komu in zakaj dati, kar je prav.

II. Zdaj pa poslušajte: Kaj morate storiti, da dobro gospodarite? Dozdaj sem vam pravil, česa se morate varovati, da svojega premoženja ne zapravite, in da krivični niste, zdaj hočem vam praviti, kaj storite, da ste dobri gospodarji in kristijani.

Vi gospodarji živite in skrbite, da tudi vaši otroci in družina živé v božjem strahu; zakaj strah božji je steber in podpora vaših hiš in vašega premoženja. Če je strah božji pri vas, se varujete greha, molite radi, ste krotki, mirni, pravični in potrpežljivi, to pa vas in vaše domače stori srečne. David pravi: *Ako Gospod mesta ne varuje, zastonj čuje, kateri ga varuje.* (Ps. 126, 1.) Ravno to je rēči od vsake hiše, da če strahu božjega ni v nji, je Bog ne varuje, in jo hudobija razdeva. Bog ljubi one, ki se ga iz ljubezni bojé in jim daje, kolikor potrebujejo, da po krščansko in pošteno živé. Vidite sami, preljubi, da se hiše, kjer je strah božji, molitev, ljubezen, potrpežljivost, edinost, lahko preživé, dasi nimajo velicega premoženja. Vaše oči so vam tudi priče, da v hiši, kjer ni strahu božjega, kjer je napuh in razprtija, tudi ni nič dobrega, ampak uboštvo in pomanjkanje.

Če se prigodi, da je pravičnik ponižan in hudobnež povišan, malo časa bo to. Danijela je nesreča zadela, da je bil v sužnost odpeljan, Bog pa ga je povikšal, da so ga neverni kralji spoštovali. Ravno taka je bila z Jožefom in Tobijem, da sta našla srečo namesto nesreče. Nasproti nevoščljivi Savel, ki se ni bal Boga, je po meúu sovražnika umrl, in svojega kraljestva ni zapustil svojim otrokom. Hudobni Aman, kateri je bil prvi pri kralju Asveru, je umrl na križu. Prav je toraj stari Tobija rekel svojemu sinu: *Nikar se ne boj, moj sin, mi sicer ubožno živimo, veliko dobrega pa bomo imeli, ako se bomo bali Boga.* (Tob. 4, 23.)

Da bodo vaše hiše srečne, delajte pridno. Vaša bogoslužnost bi bila slaba, ako bi ne hoteli delati, ali leno opravljati dolžnosti svojega stanu. Delajte pridno, varujte se pa, da preveč ne skrbite; oboje je grešno, lenoba in prevelika skrb. Nekateri so leni v svojih delih in opravkih, kakor bi bil Bog obljubil, jih z vednimi čudeži živiti, nekateri pa so tolikanj skrbni, kakor bi ne bilo previdnosti

božje. Nekateri toraj preveč skrbé iz lakomnosti in so nazadnje primorani reči, kar so učenci Jezusovi rekli: *Vso noč smo delali in nič vjeli.* (Luk. 3, 5.) Kdor delati noče, si uboštvo nakoplje. *Vsak lenuh je vedno v potrebi.* (Prip. 21, 5.) Varujte se toraj lenobe in lakomnosti: delajte pridno, molite radi, služite Bogu, in vam bo dobro.

Da bodo vaše hiše srečne, pomagajte ubogim in potrebnim. Modri pravi: *Kdor daje ubogim, njemu ne bo ničesa pri-manjkovalo.* (Preg. 28, 27.) Nekateri so trdi in neusmiljeni s svojim potrebnim bližnjim in vendar niso bogati, ampak ubogi, ker jim Bog sreče ne daje; bolezen, tožbe in druge nadloge prinesó uboštvo. Čeravno nekateri neusmiljeni obogaté, njih otroci bodo morda razdejali njih veliko premoženje. Usmiljeni bodite toraj s svojim bližnjim, in vam bo Bog usmiljen, in bote veliko dobrega prejekali po njem, ker je resnično, da *kdor se ubozega usmili, Gospodu posojuje in on mu bo posojeno povrnil.* (Preg. 19, 17.) Če ste usmiljeni bližnjemu, Gospod je vaš dolžnik in vam bo obilno povrnil.

Da bodo vaše hiše srečne, ljubite drug družega. Kjer je ljubezen, je vse dobro; kjer ni ljubezni, je vse hudo. Srečne so hiše, kjer se oče, mati, otroci in družina med seboj prav ljubijo, ker iz svete ljubezni je potrpežljivost, mir, zvestoba, pomoč in tudi obilnost dušnega in telesnega dobrega. Če eden družega ne ljubite, bo nepokoj, prepir, nezvestoba in uboštvo pri vas; storite toraj, kar sveti Peter zapove, rekoč: *Vsi ene misli bodite med seboj, usmiljeni, bratoljubni, milosrčni, krotki, ponižni.* (I. Petr. 3, 8.) — Kakor je rekel starašina na ženitnini v Kani Galilejski: „Ti si najboljše prihranil za nazadnje“, tako smem tudi jaz reči, da za vašo srečo je najboljše, kar sem vam nazadnje nasvetoval — ljubi mir, — brez miru bi vam vse drugo ne prinašalo prave zadovoljnosti.

Preljubi! kar sem vam pravil, da se varujte in storite, je ne le zato, da ste dobri gospodarji, in da lahko živite na tem svetu, ampak veliko bolj, da ste dobri kristijani, in da bodete srečni po smrti. Storite toraj, kar sem rekel, to je, varujte se lakomnosti in krivice, ne zapravljajte svojega premoženja, bojte se Boga, ljubite bližnjega in usmiljeni bodite, tako ste dobri hišniki, dobri kristijani in bodete srečni tukaj in v večnosti. Amen.

† Fr. Veriti (1824).

Deveta nedelja po binkoštih.

I. Cerkveno leto. — XXXIII. Sv. zakramenti.

Ko se je Jezus približal Jeruzalemu
in je mesto ugledal, se je zjokal nad
njim. Luk. 19, 41.

Skoro ga ni v svetem pismu bolj pretresljivega prizora, kakor nam ga kaže današnji evangelij. Ko se je namreč Jezus približal Jeruzalemu in je mesto ugledal, se je zjokal nad njim. Solze sicer niso redke v življenji človeškem; saj s solzo v očesu stopi človek kot slabotno dete v solzni dom, in solzna kaplja v motno-trudnem očesu kaže, da se je popotnik ločil iz sveta, a možje trdnega značaja jokajo neradi, mora biti kaj posebnega, da jih posilijo solze. Danes pa nam pripoveduje evangelij, da se je jokal prvi med možmi — Jezus sam. Stoječ na oljskem pogorji, od koder je krasen razgled na Jeruzalem, gleda Jezus mesto in gleda tudi prihodnost njegovo, tedaj zatrepeče ljubeče srce Zveličarjevo: To krasno mesto in pa biser njegov: svetišče njegovo, kjer prebiva Jehova in varuje izvoljeni narod, ah, vse to bo pomandrano, poteptano in kamen ne ostane na kamnu. Kako bi ne točil solzá Jezus, ki je toliko ljubil narod svoj? — In zakaj pride vse to nad mesto? Zato ker ni hotelo in ni spoznalo časa svojega obiskanja.

A solze se do danes niso posušile Jezusu; tudi sedaj še gleda iz nebeških višav svoje mesto: katoliško cerkev, a tudi sedaj mora gledati nepokorne otroke, ki prezirajo svojo mater, ne marajo za njeno besedo in se ne menijo za milosti, katere vernim po njej deli sv. Duh po naročilu Jezusovem; vidi njih prihodnost in užaljen je zavoljo njih nesrečne večnosti. Kakor Judje, tudi sedanji premnogi kristijani nečejo prejemati pomoči, milosti, ki jih jim deli sv. Duh s svojimi darovi, kakor smo se do sedaj prepričali in s sv. zakramenti, kakor se hočemo prepričati v naslednjih pobinkoštnih nedeljah, posvečenih delovanju sv. Duha; pri tem se bomo posebno ozirali na obrede sv. cerkve pri zakramentih, ki nam kažejo duha sv. cerkve. — Danes govorim splošno o zakramentih in sicer o njih pomenu in njih potrebi.

I. Sveti zakramenti so v duhovnem življenji kristijanom posebnega in odločilnega pomena. Kar je rastlinam vsakdanja jutranja rosa, kar je pohlevni dež suhi razpokli zemlji, kar je solnce zemlji

brez gorkote, kar je sol našim jedilom: vse to in še veliko več je kristijanu v duhovnem življenji milost božja, ki mu kakor po studencih dohaja po svetih zakramentih. — Pri tem nam je posebno občudovati modrost božjo, ki je tako primerno svojemu veličastvu in človeški revii vredila svete zakramente. Sledimo v tem mislim svetega Tomaža Akvinskega:

1. Ker ima človek dušo in telo, treba, da mu dohaja duhovna milost po telesnih, zunanjih znamenjih; pri angeljih, ki nimajo teles, tega ni potreba, njim Bog deli nevidno svojo milost; ljudem pa počutno-telesnim deli sv. Duh po svetih zakramentih svoje milosti z zunanjimi vidnimi znamenji. To vidno znamenje je kakor lupina pri jedru; kakor se brez lupine ne napravi jedro, tako brez zunanjega znamenja ni milosti svetega zakramenta. Taka zunanja znamenja pri svetih zakramentih so: pri sv. krstu oblivanje z vodo; pri sv. birmi, da škof birmanca mazilijo s sv. krizmo, pri sv. rešnjem Telesu, da mu polože na jezik sv. hostijo, pri sv. pokori, da ga spovednik z znamenjem sv. križa in s polnomočnimi besedami odveže od grehov; da ga pri sv. poslednjem olji mazili, da pri mašnikovem redu škof pokladajo roke na mladomašnika in da si pri zakonu vpričo mašnika ženin in nevesta podasta roki in besedo, da hočeta biti mož in žena; to so pri svetih zakramentih zunanja znamenja, na katera je v svoji neskončni modrosti sveti Duh navezal svojo božjo milost. Zato pravi katekizem, ko določuje, kaj je zakrament, rekoč: *Zakrament je vidno znamenje nevidne milosti božje postavljen od Jezusa Kristusa v naše posvečenje.* In res mora duhovno-telesnemu človeku milost od zgoraj dohajati najprimerneje po vidnih znamenjih, kakor se godi pri svetih zakramentih.

2. Dalje pravi sv. Tomaž Akvinski, da se sv. Duh poslužuje vidnih znamenj pri deljenju svetih zakramentov zato, da se enako ozdravlja z enakim. — Z grehom je namreč postal človek podložen počutnim stvarjem, telesu; duša grešnikova se vda poželenju telesa in se v njem nekako izgubi, tako, da pri grešniku odločuje le njegovo počutno poželenje, zato pravi sveti Pavel, da telesni človek ne ume, kar je božjega, kar je duhovnega. In kako naj Bog pride tudi takemu izgubljenemu človeku blizo? Bog gre v svoji ljubezni za njim, vzame nase telo, podoba hlapca, s tem posveti ter povzdigne telo in tako z zunanjimi in počutnimi pripomočki zopet povzdigne človeka k duhovnim, božjim višinam, kjer srka božji zrak in se vdeležuje milosti svetega Duha v zakramentih katoliške cerkve.

3. Zakramenti so pa tudi v tem oziru velicega pomena, ker so:

a) z n a m e n j a, po katerih se kristijani spoznavajo med seboj, in

b) ker so priče pravega krščanskega življenja. — S prejemanjem svetih zakramentov namreč se kažemo katoličani nevernemu in krivoverskemu svetu kot družba pravovernih kristijanov, ki ene nauke verujejo in ene zakramente prejemajo in ravno s tem tudi prav posebno spoznavamo očitno Kristusa pred celim svetom, da tam iščemo milosti, kjer nam jo je on ukazal poiskati.

4. Kako modro je toraj uredil sveti Duh svojo milost, da nam slabotnim, počutnim ljudem doteka po zunanjih znamenjih svetih zakramentov; zato moramo pogosto radi vzbujati goreče želje, radi vdeleževati se sv. zakramentov, pa tudi pripravljati srce, da smo sprejemljivi zanje. In kako se nam je pripravljati na to, kaže nam v podobni sodobno berilo svete cerkve.

Beremo namreč v IV. knjigi kraljev (4, 1—8.) sledečo prigodbo: Neka žena pa izmed žen prerokov je klicala v Elizeja rekoč: „Tvoj hlapec, moj mož, je umrl, in ti veš, da se je tvoj hlapec bal Gospoda; in glej posojevalec je prišel, in hoče vzeti dva moja sina, da bi mu služila.“ Elizej ji reče: „Kaj hočeš, da ti storim? Povej mi, kaj imaš v svoji hiši?“ Ona pa je odgovorila: „Nimam tvoja dekla nič drugega v svoji hiši, kakor malo olja, da se z njim mazilim“. In Elizej ji je rekel: „Pojdi in prosi na posodo od vseh svojih sosedov praznih posod, ne malo; in pojdi noter in zapri svoje duri, ko boš znotraj ti in tvoja sinova, in nalij vse posode in jih vzemi, ko bodo polne.“ Šla je tedaj žena, zaprla je duri za seboj in za svojima sinovoma; ona sta ji prinašala posode in sama je nalivala. In ko so bile posode polne, rekla je svojemu sinu: „Prinesi mi še posodo.“ On pa je odgovoril: „Je nimam.“ In olje se je ustavilo. Ona pa je šla in to naznanila možu božjemu. On pa ji pravi: „Pojdi, prodaj olje in verni svojemu posojevalcu; ti pa in tvoja sinova živite od ostanka.“

Praznih posod treba je bilo ženi, ki je imela bogaboječega moža, in ki je pri Elizeju preroku iskala svoje pomoči, in olja je bilo dovolj, da se je rešila iz največje zadrege in odkupila sinova, ki sta bila skoro že obsojena v sužnost. Praznih posod, to se pravi, src, praznih nečimernosti in počutnih strasti, src, ki se ločijo od sveta, in le Bogu živijo, takih praznih posod treba, da Bog vlije vanje olja svoje milosti, s katerim se odkupimo od sužnosti satanove in si ohranimo duhovno življenje. Žive vere, kakor jo je imela sveto-pisemska žena v besedo Elizejevo, treba tudi nam in tudi pred našimi duhovnimi očmi se bodo ponavljali enaki, da, še večji čudeži, da bomo namreč sebi in svetu odmirali in z duhovnim življenjem živeli le Bogu. — O da bi pač kristijani radi gledali in okušali te čudeže modrosti in ljubezni božje, ki jih vrednim deli v sv. zakramentih!

II. Človek je vstvarjen za čas in za večnost, zato je tudi življenje njegovo dvojno: natorno in čeznatorno; oboje je velik dar božji. Koliko skrbi in truda daje materi življenje novorojenca, koliko časa izročen je le drugim v varstvo in si sam ne more pomoči? Hrane potrebuje, da živi, da raste, da se okrepi, da mu je samemu mogoče skrbeti za življenje, koliko težav toraj, da si ohrani življenje, kako velik je toraj ta dar božji. — Toda Bog človeka ni vstvaril le za kratko pozemeljsko življenje; večno naj živi človek po volji božji in zato živi on tudi duhovno čeznatorno življenje. In kakor se izgubi čas v večnosti, tako naj se tudi časni nameni človekovi izgubé v večnem namenu njegovem, ker človek je zato na svetu, da se izveliča na veke.

Veliko truda pa treba, da človek ne zgreši svojega večnega namena, da ohrani svoje duhovno življenje. In ravno sedmeri zakramenti, kakor jih deli katoliška cerkev, so potrebni, da se posveté ljudje, da dosežajo svoj večni namen. Natorno življenje pa in čeznatorno si je pri človeku zeló podobno. Z rojstvom človek vstopi v življenje, in da ga ohrani, da se razvija, potrebuje vsakdanje hrane. Enako je v duhovnem življenji. Duhovno se človek rodi v svetem krstu, kjer je preroben v vodi in svetem Duhu; da se človek utrdi v dobrem, posebno v veri, deli kristijanom sveta cerkev zakrament svete birmе, da potrjeni z mazilom izveličanja vstrajajo in zmagujejo v dušnih bojih. Treba pa mu je zato tudi dušne hrane in z angeljskim kruhom, z nebeško hrano poživlja sv. cerkev svoje verne v zakramentu presvetega rešnjega Telesa, kakor to sama pové v prelepi molitvi rekoč: *O srečna večerja, kjer prejemamo Kristusa, kjer se duša napolnjuje z milostjo, kjer dobivamo zagotovilo večne slave!* Kakor se pa zdravje telesno pohabi z boleznijo, kakor smrt prestriže nit življenja, tako se more pohabiti tudi duševno zdravje, končati duhovno življenje z grehom. Da se to zabrani ali popravi, zato poskrbi sveta cerkev, ki deli vernim zakrament svete pokore, v katerem nebeški zdravnik ozdravlja dušne bolezni vlivajoč v rane olje odpuščanja in milosti božje vsem, ki se mu bližajo s skesanim srcem in katerim je trden sklep, da spremené svoje dosedanje neredno življenje. — Kakor pa imajo zdravniki v najhujši sili posebna zdravila, tako pomaga kristijanom tudi sveta cerkev v smrtni nevarnosti z zakramentom svetega poslednjega olja, s katerim sv. Duh potrди človeka za zadnje boje v smrtni uri in mu dá moč za vselej premagati sovraga peklenškega. Zato pravi sveti Jakob apostol: *Ako je kdo bolan med vami, naj pošlje po cerkvene mašnike in naj molijo nad njim in naj ga*

mazilijo z oljem v imenu Gospodovem in verna molitev bo otela bolnika in Gospod mu bo polajšal, in ako je v grehah, bodo mu odpuščeni. (Jak. 5, 14. 15.)

Ti peteri zakramenti zadostujejo vsem potrebam posameznega kristijana in so kakor peteri studenci, izvirajoči iz peterih ran Kristusovih in sicer iz rók sv. krst in sv. birma, s katerima se nam deli milost za večno življenje; iz ran na nogah zakramenta svete pokore in svetega poslednjega olja, ker ž njima zataremo in z nogami poteptamo greh in žalostne nasledke njegove; iz srčne rane pa teče neusahljiv vir, s katerim se v zakramentu sv. rešnjega Telesa poživljajo trudni in slabi popotniki, da okrepljeni z novo, posebno močjo nadaljujejo svojo pot in se vedno bolj zanesljivo in urno bližajo svoji pravi večni domovini.

Človek pa ne živi le za-se, on je vstvarjen za družbo, on naj živi s svojim bližnjim v zvezi duhovni in telesni in da se to družbeno življenje duhovno in telesno množi, zato deli sveta cerkev še dva posebna zakramenta, namreč zakrament mašnikovega reda in svetega zakona. Iz tega spoznamo, kako modro vlada Duh božji v sveti cerkvi, ki tako primerno deli posameznim ljudem in človeški družbi potrebne sedmere svete zakramente, ki kakor nebeški kvas prešinjajo in prenavljajo srca vernih kristijanov, da se očistijo in vredne skažejo namenjenega jim plačila v nebesih.

Po svetih zakramentih sveti Duh posebno kaže svojo vsega-mogočno milost, ki se posebno kaže v vzgledih svetnikov božjih; izmed drugih si v ta namen predočimo življenje sv. Janeza Kolumbina, ustanovnika reda ubožstva Jezusovega, katerega se ta teden spominja sv. cerkev v soboto. Bil je Janez kupec, oženjen z blago ženo. Kakor marsikaterega kupca, vjel je satan tudi njega v svoje mreže, bil je namreč zelo lakomen in se tudi ni bal skrivnih krivic, le da se mu je množilo premoženje. Bral pa je, ko je nekoč čakal nevoljen kosila, življenje spokornice Marije Egiptovske in tedaj se mu je zasvetilo, da ima človek poleg časnega tudi večni namen. Blaga žena njegova se tega zelo razveseli in mu posebno priporoča prejemati sv. zakramente, da se popolno prerodi in utrdi v novem duhovnem življenji. In čudovito moč so kazali na njem sveti zakramenti. Z dovoljenjem svoje žene se odpové vsemu svetu, proda vse, kar ima in kakor revež hoče posnemati Jezusa. In ko je tudi drugim všeč njegovo popolno življenje, ga vprašajo, kaj jim je storiti, da jih vsprejme v svojo družbo. „Pojdite“, jim reče, „prodajte vse, kar imate dajte ubogim in hodite za Kristusom!“ Delal je oestro pokoro za svoje grehe: poprej se je oduren zadiral nad ljudi, sedaj ga je sama krotkost, poprej lakomen, sedaj živi ubog in zato očitno pokoro dela. Med zasmehovalci njegovega svetega življenja se je odlikoval posebno

plemenit mladenič iz Siene z imenom Tomaž. Ta strastem vdani človek neki dan gré za Janezom in ga silno zbada, kolne in zaničuje Janez gré pred njim in moli, kakor bi nič ne slišal zabavljic od zadej. Pred nekim križem ob potu se ustavi ter reče zaničevalcu: „Tomaž, v imenu Kristusovem te prosim, stori mi nekaj, za kar te prosim. Poklekni z menoj pred podobo Križanega in moliva skupaj Očenaš in Češčenasimarijo!“ „Dva zastran mene“, pravi lahkomišelni mladenič in poklekne. In glej, molitev pravičnega Janeza je oblake predrla — Tomaž se poboljša, ganen po toliki krotkosti, in postane zvest spremljevalec Janezov. Da bi za svojo lakomnost zadostil, sleče si enkrat svoje gornje oblačilo, si dene motoz ali vrv okrog vratu in veli nemu svojih učencev, da naj ga na tem motozu pelje skozi vse mestne ulice; drugemu pa ukaže, naj ga tepe s šibami in kliče: „Glejte lakomnika in oderuha, čegar veselje je bilo, da je vas goljufoval! Prhlo žito vam je dajal, da ste mu vračevali jekleno zrnje. Pridite in tepite ga, ker to je zaslužil.“

Tako, predragi, ne dela natora človeška; ona se temu ustavlja, tako deluje posebna milost božja, katero si je izprosil sv. Janez z vrednim prejemanjem sv. zakramentov, ker je sodeloval z milostjo, katero je rosil sv. Duh v njegovo srce. Kristijani, takih izrednih milosti mi nimamo in jih tudi ne zaslužimo, pač pa nam je za zveličanje potrebna milost zagotovljena, ako porabljam o milost sv. zakramentov, katere smo prejeli in jih še prejemo, v svojo dušno korist. Za to najlepše sklenem danes svoj govor z besedami, katere je za slovo umirajoči sv. Janez govoril svojim dragim: „Prosim vas iz vsega srca, da se vdeležujete milosti Gospodovih: Ljubite se med seboj, ker to je zapoved Gospodova. Nobeden si ne prizadevaj večji biti od družega. Kdor bi po tem hrepenel, bil bi le manjši. Vse, kar delate, storite v čast in slavo Kristusovo in njegovo presveto Ime naj ne prejde iz vaših ust!“ Amen.

Andr. Kalan.

2. Prepozne solze.

Ko se je Jezus približal Jeruzalemu, in je mesto ugledal, se je zjokal nad njim.

Luk. 19, 41.

Oddelek današnjega evangelija je za premišljevaločega kristijana eden najbolj ganljivih in pretresljivih. Tu vidimo Zveličarja, kako stoji obdan od svojih učencev, blizo Jeruzalemskega mesta in v duhu premišljuje stisko, katero si bo mesto s svojimi grehi in svojo trdo-

vratnostjo kmalo nakopalo, vidimo, kako nobena ljubeznjiva, nobena svareča, nobena kaznujoča beseda zaslepljenega ljudstva ne more odvrniti od preteče nesreče.

Tri leta je ljubeznjivi Zveličar v tem mestu in po vseh krajih domače dežele učil, tri leta je hodil okrog in povsod dobrote delil, grehe odpuščal, bolnike ozdravljaj, mrtve obujal in delal veliko čudežev in znamenj, da bi se pred vsem ljudstvom očitno skazal kot poslanca božjega, kot pravega rešitelja svetá. Toda ljudstvo ni hotelo spoznati niti svojih grehov, niti svojega Rešenika in Zveličarja ter je hitelo tako v obžalovanja vredni slepoti proti svojemu poginu: proti razrušenju Jeruzalemskega mesta, proti razkropljenju po vsem svetu in proti zavrženju pred obličjem božjim.

In zato se joka Gospod nad mestom Jeruzalemom. Jezus joka nad slepoto ubozega mesta, katero ni hotelo spoznati ne sprejeti tolikokrat mu ponujanega miru, ni hotlo skesano in spokorno vrniti se k svojemu Bogu. — Ker pa Jeruzalém ni maral za solze svojega Pastirja, moral je 40 let pozneje sam točiti najgrenkejše solze.

Prišli so Rimljani, oblegali in razdevali mesto in stiska je bila, kakor potrjuje Jožef Flavij, tako velika, kakoršne poprej nikoli ni bilo. Zdaj so pač tekle solze in tekle na milijone, a bile so pozne, prepozne solze.

Kakor se je mestu Jeruzalemu in judovskemu ljudstvu godilo, tako se godi tudi še zdaj mnogoterim ljudem. Tekó jim solze, tekó v obilni meri, pa žalibog prepozno. In o tej stvari — o prepoznih solzah hočem danes govoriti. Prepozne so pa solze: 1. na smrtni postelji, 2. v peklu.

I. Ko človek leži na smrtni postelji in se pred njegovim pogledom odpre temen grob in dolga večnost, takrat mu je drugače pri sreč, kakor je navadno v zdravih dnevih in mnogokrat se mu prikradejo solze v oči ter mu tekó po bledem obličju. A morda prepozne solze! In zakaj? Zato, ker se ob smrti le malo več dá popraviti; kajti

a) dolg je velik.

En sam smrtni greh je velik, je tako neizmerno dolg, da ga solze stoletij ne bi izbrisale, ako bi usmiljenje božje hudobije in krivice ne odvezlo (2. Moz. 34, 7.) in kakor daleč je vzhod od zahoda, tako daleč ne djalo naše hudobije od nas. (Ps. 102, 12.) In na marsikaterem umirajočem sreč ne leži le eden, le deset, le dvajset grehov, ampak leži sto, da, tisoč grehov in še več! O kako velik dolg! Mo-

rebiti je ubogi umirajoči več let preživel v lahkomišljenosti, v mlačnosti, da, celo v očitni brezbožnosti! Morebiti se že dolgo ni vredno spovedal, nalašč sv. zakramente zlorabil ter si pri vsakem sv. obhajilu *sodbo jedel in pil*. (I. Kor. 11, 29.) Morebiti že ne more prešteti vseh grehov, katere je storil z grdimi mislimi, željami in besedami, s pijančevanjem in sovraštvom, tako da lahko s psalmistom (37, 5.) zdihuje: *Moje krivice so mi čez glavo zrastle, in me tlačijo kakor težko breme!* Morebiti je večkrat stegnil svoje roke po ptujem blagu in je pravice svojega bližnjega, kadar je bila prilika, z nogami teptal! Morebiti je mnogokrat onečastil svoje telo, ki je tempelj sv. Duha. Morebiti je nedolžno srce s prilizovanjem, z obljubami ali s silo zamoril ter ga seboj potegnil v greh in pogubljenje! Morebiti je že dolgo dolžnosti svojega stanu in poklica grdo zanemarjal kot oče, kot mož, gospodar ali naprejpostavljeni in se za to celo zmenil ni. Morebiti je vse zapovedi božje in cerkvene bolj ali manj prestopal, ali naravnost zasmehoval in zaničeval. — Tako je njegov dolg velik, da, velik postal in ubožec je podoben hlapcu, o katerem beremo v evangeliju (Mat. 18, 25.): „Ko je kralj začel računati, mu pripeljejo enega, ki je bil deset tisoč talentov dolžan, in ni ničesar imel, s čemur bi poplačal.“ Oh kakšen dolg vidi umirajoč pred svojimi očmi nagromaden! In ta dolg se mora izbrisati, sicer ni milostljive sodbe pričakovati! Ni čuda, da tekó solze; a tekó prepozno, kajti ob smrtni uri se dá le malo več popraviti: ker dolg je tako velik in razun tega

b) čas tako krátek.

Veliki dolgovi se ne morejo v eni uri, v enih dnevih poravnati, leta in leta je za to treba. Tudi grešnik, ki se je mnogokrat hudo zoper Boga pregrešil, se mora dolgo pokoriti, dokler se vse ne izbriše in večni pravici popolnoma ne zadostí. Cerkvene kazni starih časov, katere so po več let trajale in bile jako hude, ne pripuščajo o tem nobenega dvoma. Zdaj pa naj umirajoči, ki že sliši smrt na vrata trkati, ki ima le še nekaj ur živeti, vse poravna, kar je več let zagrešil, zdaj naj dolg mnogih let v malo trenutkih poplača. Bolnik naj povrne ptuje blago, ki si ga je po krivici pridobil; on naj popravi vsa pohujšanja, katera je tolikokrat dajal; on naj nedolžno srce, katero je zapeljal, zopet k Bogu pripelje nazaj; on naj vse poravna, kar je z zanemarjenjem svojih stanovskih dolžnost škode napravil! Umirajoči naj v enem hipu iz napuhnega, ošabnega in prevzetnega človeka postane ponižen kristijan; iz lakomneža in skopuha radodaren; iz nečistneža in meseneža prijatelj čistosti in nedolžnosti; iz

nevošljivca in zavidneža milosrčen in ljubeznjiv; iz pijanca in nasladneža zmeren in trezen; iz jeze kipečega krotak in pohleven; naj postane iz mlačnega goreč človek, ves vnet za čast božjo in zveličanje duš; — on se naj toraj za storjene grehe spokori in z Bogom spravi, in to v malo dnevih, da, v nekoliko trenutkih! Je-li mogoče, da bi se v tako kratkem času tako velik dolg poravnal? Tu pač umirajoči zdi-huje in joka: O kako bi rad vse popravil, kar sem grešil pred nebom in pred zemljo! Pa kako morem to? *Čas je kratek!* (I. Kor. 7, 29.) *Moji dnevi zginjajo kakor dim in moje kosti se suše kakor trstje.* (Psl. 102, 4.) *Kakor senca, ko se nagne, zginjam, in otresen sem kakor kobilice.* (Psl. 108, 23.)

Tako so tedaj solze, ki na smrtni postelji tekó, prepoznane solze; kajti ob smrti se dá le malo več popraviti, ker je dolg tako velik in čas tako kratek. Ali naj pa ubogi človek obupa ter se v obupanji pogubi? Ne, predragi! tega nočem, ne smem in ne morem reči. Jaz vem, da nad nami Bog prebiva, *ki natrtega trsta ne bo zlomil in tlečega prediva ne bo ugasnil.* (Mat. 12, 20.) Vem, da usmiljeni Bog prebiva, ki podá grešniku svojo roko še pred grobom ter ga vleče k svojemu očetovskemu srcu, če se ta skesano in zaupljivo k njemu obrne. Pa jaz tudi vem, kar uči sv. Avguštin (de poen. c. 27): *Ob zadnjem dnevu bo sicer pokora, pa brez sadu; ona bo za bolečino, pa ne za zdravilo.* Jaz vem, kar sv. Izidor (lib. 2, c. 13.) uči: *Kdor je hudobno živel, pa se še le ob smrtni uri hoče pokoriti, plava v veliki nevarnosti.* Mogoče, da Bog solze, ki jih na smrtni postelji točiš, še sprejme ter se te usmili; pa ako bi se ti to tudi posrečilo, vedi, da te čaka dolga in težka pokora v vicah, dolga in težka pokora, kateri se nobena telesna in dušna bolečina še primerjati ne dá. Zato je tisočkrat boljše, ako zdaj jokaš nad svojimi grehi, da ti ne bo treba na smrtni postelji prepoznih solz točiti.

II. Po peklju se razlega zdihovanje in jokanje, kakor ga nobeden popisati ne more, ako bi tudi cele bukve sestavil. *Ibi erit fletus,* — *tam bo jok,* je govoril naš Izveličar. Te besede ni samo enkrat, ampak jo je sedemkrat izgovoril, kakor se bere v sv. pismu. (Cf. Mat. 8, 12; 13, 42; 13, 50; 22, 13; 24, 51; 25, 30; Luk. 13, 28.) Toraj solze v peklju, pa prepoznane solze. Zakaj? V peklju se ne more nič več popraviti; kajti

a) milost je usahnula.

Usmiljenje božje se grešniku, dokler na zemlji živi, vedno ponuja; ker *Bog noče, da bi bili nekateri pogubljeni, temuč, da bi se vsi k pokori obrnili.* (2. Pet. 3, 9.) Zato hodi za grešnikom vse dni,

vse ure njegovega življenja, gré za njim v zadnjo bolezen, gré do smrtne postelje in vse stori, kar le more storiti očetovsko sree, da bi ubozega človeka rešil, katerega je po svoji podobi vstvaril, po svojem edinorojenem Sinu s potoki krvi odrešil, po svojem sv. Duhu posvetil. — Toda z zadnjim zdihljejem človekovim, z njegovim prestopom v večnost usahne, in usahne za zmirom, za vekomaj. Če toraj grešnik milosti ni rabil in brez pokore in spreobrnjenja v večnost prestopil, potem se srce božje nikdar več usmiljeno k njemu ne obrne. To je nauk katoliške vere, ki pravi, da se milost le na popotnika t. j. na človeka, dokler po zemlji hodi, razteza, onkraj groba pa se nobena več ne deli. V peklenko brezno se ne obrne noben pogled usmiljenega Boga. Studenec milosti je usahnil in ostane suh za vekomaj. Zato solze ne koristijo nič, zato so vse prošnje, vse zdiho-vanje, vse jokanje zastonj. Solze sicer tekó, pa so prepozne. Ah, v peklju se nič več ne dá popraviti; kajti milost je usahnila in

b) pokora je zastonj.

Tukaj na zemlji pokora čudeže dela. Pokoreči se duši, glejte, je Bog sam zatrdil po preroku Izaiju (1, 18.): *Če bi bili vaši grehi kot škrlat, bodo beli postali kot sneg, in če bi bili rudeči kot bager, bodo beli kot volna.* Tukaj na zemlji je, kakor sv. Ambrož (de poen. c. 10.) piše, *zdravilna moč pokore tako velika, da se zdi, kakor bi Bog svojo sodbo spremenil*; tako velika, da največje hudobije zbríše in največje dolgove izmije. — Ali vse drugače je, kadar je človek večnost nastopil ter je kot grešnik od Boga zavržen. Tam je potem njegova pokora zastonj. Pogubljeni se sicer pokoré in s tako pokoro, ki je strašnejša kakor vse, kar si mi le misliti moremo. Pokoré se s pokoro, ki je neprimerno večja, kot pokora Petrova, kot pokora Magdalenina, kot pokora vseh puščavnikov, ki so se podali v divje brloge in strašne puščave ter v solzah, žeji in lakoti in tisočerm zatajevanji zavoljo grehov (tudi majhnih) živeli. — Kajti pokora zavrženih je pokora v temi in v ognju. *Vrzite ga venkaj v skrajno temo* (Mat. 25, 30.), govori večna resnica. In zopet: *Poberite se spred mene, prokleti, v večni ogenj, ki je pripravljen hudiču in njegovim angeljem.* (Mat. 25, 41.) In ta strašna pokora je zastonj. Naj le tekó v peklju solze, naj tekó brez mere in števila, one so zastonj. Nobena ne spuhti gori pred božji tron, nobena ne pohladi skeleče bolečine in plahtečega gorjá niti za en sam trenutek.

V nekem mestu na Tirolskem je živel mladenič, ki se je dolgo časa v veliko veselje svoje matere prav spodbudno obnašal. Zabrede pa v slabo tovaršijo, in od zdaj je šlo vse drugače. Obiskuje krême

in sicer slaboglasne kraje, mnogokrat pozno pride domu in ne v dobrem stanu. Njegovo pobožno mater je to silno vžalilo; vse stori kar more, da bi ga rešila: ga prosi, ga opomni na njegove obljube, mu preti, moli zanj — a vse zastonj. Neko noč že pozno pritava domu na pol pijan ter gré v postelj. Tisto noč uboga mati ni imela miru. Ko meni, da sin že spi, gré v njegovo sobo, in ko ga vidi tako ležati, se je polasti velika bolest, poklekne in joka in moli dolgo, in ko slednjič vstane ter se, kakor je menila, čez spečega sina nagne (bil je pa zbujen ter se le delal spečega), takrat kanete dve vroči solzi iz materinih oči na obraz zabredlega in vendar toliko ljubljenega otroka. Tega pa sprideni sin ne more več prenesti; materine solze so ga žgale v srce. Misel: jaz sem tako dobri materi, ki me tako zelo ljubi, ki je toliko za-me storila in še trpi, jaz sem jej toliko žalosti napravil, grenke solze privabil; ta misel prešinja njegovo srce, ga navdaja s skelečo bolestjo in z grenkim kesanjem. Sklep je storjen: Koj v jutro gré k materi, pade pred njo ter jo prosi odpuščanja, da jej je toliko bridkih ur napravil, rekoč: „Mati, ljuba mati, jaz hočem resnično drugačen postati, jaz ti nočem nikdar več žalosti delati! In mladenič je bil mož-beseda, je spremenil svoje življenje in postal dober, srečen človek.

Predragi moji! Solze te matere so imele tako moč na zabredlega mladeniča, da se je popolnoma poboljšal. In solze našega Gospoda in Zveličarja, ki nam je tisočkrat več kot oče in mati, solze, ki smo mu jih tolikrat s svojimi grehi privabili, ali ne bodo na nas imele nobenega vpliva, nobene moči? Kolikokrat, kristijani moji, se je nad mnogimi izmed nas jokal in se še britko joka, kakor nekdan nad trdovratnim Jeruzalemom! On se joka, ko vidi tako velik dolg naših grehov, ki kličejo nase njegovo maščevanje; on se joka, ko vidi, da je mnogoterim le malo časa še odmenjenega za pokoro in spreobrnjenje; on se joka, ko vé, da mnogim zavoljo njih slepote že nasproti zijá peklensko žrelo, kamor njegova milost in usmiljenje več ne sega, kjer je vsa strašna pokora zastonj, zgubljena. Te solze milega Zveličarja, kristijani moji! naj gredó tudi nam k sreči, naj nas ganejo, kakor so onega mladeniča ganile solze njegove matere — in tudi mi bomo svoje življenje poboljšali. Jokajmo zdaj nad svojimi grehi, predno nas še bleđa smrt objame; te solze ne bodo zastonj, ne bodo prepozne; te solze se bodo spremenile v drage bisere, s katerimi si bomo kupili pred tronom usmiljenega Boga milost in odpuščanje. Amen.

Ant. Žlogar.

Deseta nedelja po binkoštih.

I. Cerkveno leto. — XXXIII. O pripravljavnih obredih sv. krsta.

Delajte pokoro in vsak izmed vas
se daj krstiti v imenu Jezusa Kristusa!

Dj. ap. 2, 38.

Več nedelj že za vrstjo premišljujemo, kako da sveti Duh deluje v katoliški cerkvi in v sreih posameznih kristijanov. Gledali smo sv. Duha vsemogočnega Boga, ki deli milost božjo po sedmerih svojih darovih; prepričali smo se, kako mnogovrstno da deluje sv. Duh v naše izveličanje. Ako se pa prihodnje nedelje še ozremo, kako čudovito moč razodeva sveti Duh v zakramentih katoliške cerkve, potem nam bo popolno jasno, zakaj da v današnjem listu sveti Pavel toliko poveljuje sv. Duha, rekoč: *Darovi so mnogoteri, Duh pa je eden; in službe so mnogotere, Gospod pa je eden; in dela so mnogotera, Bog pa je eden, ki dela vse v vseh.* (I. Kor. 12, 4. 5. 6.) Sv. Duh dela toraj vse v vseh, brez njega ni izveličanja, zato pravi zopet sv. Pavel: *Nihče ne more reči: Gospod Jezus, drugače kakor v svetem Duhu.* (Ibi. 11.)

Da se te resnice tem trdneje prepričamo, in da toliko bolj goreče prosimo sv. Duha potrebnih milosti, govoriti nam je v pobinkoštni dōbi cerkvenega leta še o sv. zakramentih, po katerih nam v vseh časih po vidnih znamenjih dohaja milost sv. Duha. Pri teh govorih se bomo posebno ozirali na cerkvene obrede, s katerimi se delé sv. zakramenti po navodu rimskega katekizma, ki pravi, „da naj duhovni poskrbé, da verni razumejo cerkvene obrede in se podučé, kako jih je treba vsakemu ceniti in spoštovati.“ (P. I. c. 2, 58.) Velikrat namreč se sami vdeležujete sv. zakramentov, ali ste vsaj priče, ko se delé; toraj je pač vsakemu potrebno, da vé, kaj pomenijo obredi pri delitvi sv. zakramentov, zato upam, da bote pazljivo poslušali naslednje govore. Ker se bomo držali reda sv. zakramentov, kakor so našteti v katekizmu, spregovoriti nam je danes o sv. krstu in sicer o pripravljavnih obredih sv. krsta.

Sv. krst je prvi in najpotrebnejši zakrament, v katerem je človek z vodo in z božjo besedo izvirnega greha in od vseh drugih grehov, če jih je kaj pred sv. krstom storil, očiščen in v Kristusu kakor nova

stvar preroben in posvečen. Med vsemi zakramenti je sv. krst prvi, ker je nekak vhod, vstop ali začetek duhovnega življenja; najpotrebnejši je, ker brez sv. krsta redno ni izveličanja po besedah Kristusovih: *Kdor ni preroben v vodi in sv. Duhu, ne pojde v nebeško kraljestvo.* (Jan. 3, 5.) Zato začena svoje apostolsko delovanje z besedami: *Delajte pokoro in vsak se daj krstiti v imenu Jezusa Kristusa.* (Dj. 2, 38.) Iz tega uvidimo, kako potreben nam je ta sv. zakrament, kako potrebno toraj, da tudi vemo, kako se deli, da poznamo in razumemo njegove cerkvene obrede in iz njih posnemamo za-se lepe nauke za življenje. Obredi ti pa so trojni: pred, med in po sv. krstu, — obred, ki se izvršuje, predno nesó otroka v cerkev in h krstnemu kamnu, obredi ob krstnem kamnu in obredi, ki se izvršujejo po podeljenem sv. krstu; danes spregovorim o pripravljivih obredih, ki kažejo, kako cerkev krščenea pripravlja na opravičenje. Duhoven oblečen v talar, roket in vijolično štolo pride pred cerkvena vrata, kjer čakajo botri z otrokom. Krščeneec še ne smé v cerkev, ker še nosi jarem sužnosti (Cat. Rom. l. e. qu. 62.); podedovani greh ga teži, zato ni vreden stopiti v cerkev; še le sv. krst odprè mu cerkvena vrata. Precej vpraša duhoven: *Kako naj je ime temu otroku?* Imena dajati pri sv. krstu, navada je že starodavna, pa tudi pomenljiva. Ime svetnika namreč, katero človek prejme pri sv. krstu, je a) znamenje zveze, znamenje, da po sv. krstu stopi človek v zvezo svetnikov in vstopi v službo božjo; b) je znamenje časti in milosti. Kristijan namreč s tem prejme veliko čast in milost, on je sprejet med otroke božje, ki se vdeležujejo božje milosti, in časti in ime njegovo naj ga vselej spominja tega odlikovanja. c) To ime ni le častno, ampak človeku tudi v pomoč, ker s tem zadobi posebnega zavetnika ali pomočnika v nebesih, kateremu naj se vsak dan priporoča in njegov svetli vzgled tudi posnema.

Iz tega spoznamo, kako nespametno je, ako stariši otrokom dajejo pri krstu paganska imena ali pa takih svetnikov, o katerih življenji ni ničesar znanega; pri sv. krstu naj se dajejo otrokom imena bolj znanih svetnikov, katere si ložje zapomnimo, jih lepše izrekujemo in katerih življenje je znano, da služi pozneje v življenji krščencu v vzgled. Domači naj toraj kmalu in radi pripovedujejo otroku o njegovem patronu, kako da je živel in umrl, ter iz življenja njegovega dajejo mladini primerne nauke. Posebno dobro je slovesno obhajati god svojega zavetnika in isti dan vsako leto ponoviti krstno obljubo in gorečo željo, da se človek po smrti združi s svojim priprošnjikom v nebesih.

Ko je dete dobilo ime, pokliče je mašnik po imenu ter vprašuje: *Kaj želiš od cerkve?* Botri odgovoré: *Vero!* in na daljno vprašanje duhovno: *Kaj ti dá vera?* dajo odgovor: *Večno življenje.* Mašnik toraj krščenca vprašuje, ker cerkev nobenega ne sili k zakramentom. In ta vprašanja pojasni nato mašnik sam, ko pové, da vera ne smé biti mrtva, marveč živa in delavna, rekoč: *Ako hočeš v življenje iti, spolnuj zapovedi. Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega svojega srca in iz vse svoje misli, in svojega bližnjega kakor sam sebe.*

Prva beseda toraj, katero cerkev spregovori s človekom je: da naj živi po veri, ki se kaže v delih ljubezni. Prosili smo toraj za sveto vero; kako nezvesti so svoji besedi oni, ki pozneje isto vero, za katero so prosili, zaničujejo in prezirajo in namesto Boga, ljubijo raji nečimerni svet.

Nato mašnik otroku trikrat rahlo pihne v obličje, govoreč: *Pojdi od njega, nečisti duh, in naredi prostor sv. Duhu, Tolažniku!* Ta obred pojasni, kaj se s človekom zgodi pri sv. krstu. Hudobni duh mora se v otročjem srcu umakniti sv. Duhu, ki se tedaj vseli v svoje svetišče. Kakor je Duh božji plaval nad vodami, ko je Bog vstvarjal svet, tako tudi sedaj veje sapa sv. Duha nad otrokom, ki ima biti duhovno vstvarjen in preroben. O, da bi pač sveti Duh vse življenje pihljajl s svojimi milostmi okrog kristijana, da bi ga ne omamile posvetne sovražne moči.

Sedaj duhoven pokriža otroka na čelu in prsih s sv. križem: *Vsprejmi znamenje sv. križa, kakor na čelu, tako na prsih, vsprejmi vero na nebeške nauke in živi tako, da boš mogel biti tempelj božji.* Kako je to lepo! Kakor pri posvečevanju cerkve postavijo križ, tako tudi človeka mašnik zaznamuje s sv. križem, ko ga sprejema v sv. cerkev. Na čelu ga prekriža v znamenje, da se ne smé nikdar sramovati vere v Jezusa Križanega, ampak očitno jo spoznavati pred vsem svetom; na prsih ga prekriža v opomin, da ima to svojo vero vsikdar tudi zvesto ohraniti v srcu; temu sledi primerna molitev. V znamenje, da cerkev sprejme s sv. križem zaznamovanega v svoje zavetje, položi mašnik svojo desnico na otrokovo glavo in prosi v lepi molitvi, da bi mu Bog odvzel vso slepoto srca, ga rešil iz zadrž in mu naklonil milost, Jezusu in njegovi cerkvi zvesto služiti in vsak dan rasti v dobrem. — Potem mašnik par zrnice soli položi krščencu v usta rekoč: *Prejmi sol modrosti, bodi ti pomoček v večno življenje!* Sol pomenja modrost; ona tudi jedi dela prijetne in okusne in varuje gnjilobe; tako naj bi tudi krščencu sveti nauki, božje reči postale ljube in prijetne, in modrega naj se skazuje v vsem svojem dejanji in varuje

naj se gnjilobe in spačenosti greha. Kdor tako živi, ž njim je mir Gospodov, kakor ga nato mašnik želi novokrščencu.

Potem mašnik v drugič zaroti hudobnega duha, rekoč: *Zarotim te, nečisti duh, v imenu Očeta in Sina in sv. Duha, da odstopiš od tega služabnika božjega. To tebi, prokleti duh, ukazuje on, ki je po vodi hodil in roko podal topečemu se Petru. Zato spoznaj, da si obsojen in daj čast živemu Bogu, daj čast Jezusu Kristusu Sinu njegovemu in svetemu Duhu in beži od tega služabnika božjega.* Pri tej zarotitvi treba pomniti, da cerkev ne rabi zarotila v tem smislu, kakor da bi bil krščeneec morda telesno obseden, ampak zato ker je v stanu podedovanega greha, je pod oblastjo hudobnega duha, in iz te oblasti hoče cerkev rešiti krščenca. In da bi bil sv. križ krščencu nekaka obramba in straža zoper hudobo, mu slednjič naredi na čelu z desnim palcem znamenje sv. križa ter govori: *In tega znamenja svetega križa, katero damo njegovemu čelu, ne drzni se oskruniti nikoli, satan zavrženi!* Ta obred sklene mašnik zopet z lepo molitvijo, v kateri prosi Boga, da krščenca očisti, posveti, da mu dá prave modrosti.

Sedaj je otrok rešen sužnosti hudobnega duha, sedaj more stopiti v kraljestvo božje, sedaj more po sv. krstu postati ud svete cerkve in s Kristusom deležnik večnega življenja. Zato ga mašnik spremi v cerkev; položi namreč nanj konec štole, kot znamenje duhovniške oblasti ter ga vede v cerkev govoreč: *Pojdi v cerkev božjo, da boš s Kristusom večnega življenja deležen.* Tudi ta obred je pomenljiv; pod svoje krilo namreč hoče vzeti sveta cerkev kakor skrbna mati svojega novorojenca in pod svojim varstvom vodi ga v svetišče božje. O da bi pač kristijani tudi pozneje radi živeli pod varstvom cerkve svoje matere, da bi se tudi odraščeni še vedno držali njenega krila in z otročjo pokorščino spolnovali njene zapovedi. Žalibog pa, da se cerkvi godi, kakor mnogim materam po svetu; dokler so otroci majhni in potrebujejo materinega varstva, toliko časa so radi pri njej; ko pa odrastejo in se čutijo samostojne, tedaj so skrbna, ljubeča mati, morda stara, zapuščena mama — pozabljeni! Koliko je sinov in hčerá, ki so se preširni izvili naročaju matere katoliške cerkve, ki niso le pozabili nanjo, ki jo tudi žalijo in zaničujejo! Take naj spomin na sv. krst, ko jih je mašnik v imenu svete cerkve vpeljal v cerkev, opominja, koliko hvale da so dolžni sv. cerkvi, kako težko se jim bo pred Sodnikom zagovarjati, da svoje lastne matere niso hoteli poznati.

Toda udje sv. cerkve morejo pa postati le taki, ki verujejo; zato mašniki in botri vstopivši v cerkev, še predno pridejo do krstnega

kamna navadno pred kakim altarjem molijo glasno „apostolsko vero“. Ker ima pa vera svojo moč in svoj sad v molitvi, zato vsi pokleknejo in molijo Gospodovo molitev ali „Očenaš“. S tem spoznajo, da v veri in v spričevanju sv. vere najde človek milost pri Bogu. Tako sveta cerkev privede krščenca, katerega si je osvojil satan s pododvanim grehom, zopet k Bogu in v njegovem imenu spozna vero v trojedinega Boga Stvarnika, Odrašenika in Posvečevalca, h kateremu kliče: *Oče naš, kateri si v nebesih!* Skrbna mati je pripeljala izgubljenega otroka k njegovemu pravemu očetu, o da bi se pač nikdar več ne ločila Oče in otrok njegov, katera je združila mati, da bi vsi po sv. krstu z Očetom svojim nebeškim ostali združeni tudi v poskušnji, kakor je ostala sv. Julita, devica in mučenka, katere godu se spominja cerkev jutrajnji dan.

Živela je ta sv. devica v Kapadociji v mestu Cezareji. Njeni stariši so jej zapustili posestva in premoženja obilno. Največi zaklad med zapuščino pa je bila katoliška vera, v kateri so jo skrbno izredili. Nek mestni velikaš polakne se njenega imetja, ter ji z zvijačo in po krivici vzame obilno njenih posestev. Na zadnje ji hoče vzeti tudi hišo in zadnji denar; da bi to lažje izvršil, podkupi sodnika in si preskrbi krivih prič. Julita, vsega oropana, je prisiljena pred sodbo iskati svoje pravice. Zato zatoži lakomnika, da si je zvijačno in po krivici osvojil njena posestva. A prekanjeni oderuh se dvigne zoper njo, rekoč: „Julita je kristijana, in dokler se ne odpové Kristusu, toliko časa po cesarski postavi ni dovoljeno sodnikom, da bi zaslišali njeno tožbo.“ Sodnik pritrdi tem besedam, zapové prinesti kadila in živega oglja ter reče Juliti: „Cesarska postava veleva, da se kristijani le tedaj morejo sklicevati na svoje pravice, ako se odpovedó Kristusu in zažgejo kadilo bogovom. Ako toraj hočeš pomoči od države, daruj poprej bogovom!“ Julita si ne premišlja dolgo, Kristus jej je ljubši, nego vsi posvetni zakladi, celo bolj ga ljubi, nego lastno življenje. Zato brez strahu odgovori sodniku: „Ljubše mi je, da izgubim vse svoje minljivo bogastvo, raje izgubim svoje življenje, raje se dam ssekati na drobne kosce, nego da bi kedaj prišla iz mojih ust kaka brezbožna beseda zoper Kristusa.“ In temu sklepu ostane zvesta služabnica Kristusova. Zato jo obsodi sodnik rekoč: „Julita izgubi vsa svoja posestva in tudi svoje življenje v ognju.“ — Devica se ne vznemiri pri teh besedah, veselega lica se ozre v nebo in prosi Boga, naj sprejme milostno ta dar iz njenih rôk. Gromada je že pripravljena in ogenj že plapola pod njo. Mirna stoji Julita pred gromado in opominja žene, ki so jo prišle tolažit, da naj voljno trpé vse nadloge, le da ohranijo krščansko vero, katero so prejele pri sv. krstu; nikar naj jim ne upada njih srce, nikar naj se ne izgovarjajo, da je ženska narava preslaba in premehka za toliko trpljenja. In kaj tudi slabotna ženska premore z milostjo sv. Duha, to je pokazala pričujočim srčna Julita. Že so namreč visoko švigali plameni nad gromado

in krvoloki so bili pripravljeni, da zgrabijo devico in jo vržejo v ogenj; a pri njej ni bilo potreba nobene sile; radovoljno hoče s smrtjo spoznati pravo vero, zato sama neboječa in pogumno stopi na zažgano skladanico. Vsi, ki to vidijo, čudijo se pogumni svetnici, ki v gorečem plamenu moli in umira. Sopuh in vročina jo zadušita, a telesa njenega deviško-čistega se ne dotakne ogenj; ko namreč dogori gromada, najdejo kristijani truplo svetnice popolno nepoškodovano. Pokopljejo jo v lopi glavne cerkve v mestu Cezareji. Sv. Bazilij pripoveduje, da je na onem kraji, kamor so bili položili njeno truplo, privrel iz tal studenec prijetne vode, ki je ozdravljevala bolnike, ter pristavi te-le pomenljive besede: *Vas može prosim, ne kažite se slabejih, kakor so ženske, kadar treba pokazati stanovitnost v veri. Ve ženske pa se izgledujte na sv. Juliti, da na potu pobožnosti stanovitno trpite ter v dejanji kažite, da vas slaba vaša narava nič ne zadržuje v delu za vaše izveličanje.*

Kristijani, tudi nam vsem velja ta opomin sv. Bazilija; zakaj tudi mi smo enako nekdanjim kristijanom prejeli sveti krst, smo po njem vstopili v sv. cerkev in postali njeni otroci. Zato smo dolžni tudi mi brez strahu spoznavati pred svetom vero svoje matere in če treba zanjo prenašati tudi najhujše trpljenje. Oklepajmo se toraj radi sv. križa, s katerim nas je cerkev pri sv. krstu zaznamovala; okušajmo radi sol nebeške modrosti, katere najdemo posebno v poslušnji božje besede in v molitvi in tudi mi bomo v odločilnem trenutku čutili v sebi nepoznano čudovito moč, da bomo brez strahu spoznavali pred svetom trojedinega Boga, v čegar imenu smo bili krščeni in v čegar imenu upajmo, da bomo tudi izveličani, njemu zvesti do konca! Amen.

Andrej Kalan.

2. Tudi od farizeja se učimo!

Luk. 18, 10.

V nekem kraju so sozidali velikansko hišo, krasno poslopje. Vse se je čudilo tej veličastni palači. Le eno napako je imela ta velika zgradba, ki je pa v enem hipu uničila vso hvalo in slavo: v znotranjem je bilo poslopje preslabo zidano in zvezano, pa prave podlage ni imelo — vse je bilo narejeno le na videz. Ravno ko je bilo drago delo dovršeno, se je zgrudilo in podrlo z grozovitim šumom.

Ta podrtija prekrasne stavbe je podoba samosvestne pravičnosti oholega farizejca v današnjem evangeliju. Krasne lastnosti pripoveduje mož sam o sebi; ko bi le še imel podlago prave ponižnosti pa trdno vez ljubezni božje, bil bi res najboljši človek. Toda napuh, vsled

katerega vse le sebi pripisuje in ničesar v slavo božjo, in pa hinavščina, s katero svoje napake zakriva, mu vse podere, tako da ubogi grešnik cestninar boljšo sodbo zasliši iz ust Jezusovih. Kako dobra dva moža bi videli pred seboj, ko bi imel navidezno pravični farizej cestninarjevo ponižnost in odkritosrčnost, ponižni cestninar pa one lepe lastnosti, s katerimi se baha oholi farizej!

Ravno to nam daje miglje, naj posnemamo svetnike, ki so se nekdam od vseh kaj naučili — od dobrih in hudobnih, s trdnim sklepom, varovati se vsega hudega, kar so videli na družih, posnemati pa vse lepe lastnosti, ki so jih opazili pri družih. Storimo še mi tako ter učimo se celo od farizeja in posnemajmo ga v spolnovanju zapovedi božjih.

Ako prav prevdarimo vse to, kar farizej pripoveduje sam o sebi, moramo priznati, da smo mi v veliko rečeh slabši od njega. Mi imamo marsikaj slabega nad seboj, česar on ni imel, in nam manjka marsikaj dobrega, kar je on imel. Res, da je to grda prevzetnost in ošabnost, ako v svoji molitvi pravi: *Nisem, kakor drugi ljudje* . . . Vendar predno začnemo grajati prevzetneža, položimo prej roko na svoje sree in vprašajmo sami sebe, če bi pač tudi mi smeli po pravici tako govoriti, če smo tudi mi prosti taci hudobij, kakoršnih je bil prost farizej.

1. *Jaz nisem kakor razbojniki*, je farizej lahko rekel. In če si s to besedo mislimo le tiste zavržene ljudi, ki tuje blago s silo na-se spravljajo, ki družim očitno vnebovpijočo krivico delajo, tedaj seveda tudi vsaki izmed nas lahko za njim reče: „Jaz nisem ropar“, t. j. nisem tak človek, da bi s silo v tuje hiše prilomil in vzel, kar pride pod roke; nisem tak, da bi ob samotnih potih in cestah bogatih ljudi čakal, in jim denar ali pa življenje jemal. Toda razun teh očitnih grozovitih zločinov so še mnoge druge bolj skrite hudobije, ki imajo le druga imena, pa so ravno zato večkrat še zlobniše. In taci roparjev je dan danes silno veliko. Koliko je taci pravd, po katerih se bližnji ob premoženje pripravi — navidezno po vsej pravici! Koliko neusmiljenih tirjavcev in odrtnikov, kateri od ubogih dolžnikov prevelike obresti terjajo in če ne morejo ob času plačati, jim za majhno ceno dom in premoženje prodajo! Ne manjka se taci starišev, ki z nemarnostjo ali pa zapravljalivostjo tisto premoženje svojim otrokom oropajo, ki bi jim ga lahko zapustili. Ne manjka se taci otrok, ki skrivaj jemljó starišem denar in druge reči, da imajo za svoje razuzdano življenje, pa še večkrat tega za

greh nimajo. Ne manjka se poslov, ki ravno iz tega namena gospodarjem zdaj to zdaj ono odnesejo. Ne manjka se nemarnih zapravljujev, ki svoje večkrat veliko premoženje z nekrščanskim življenjem zapravijo, ki pri družih dolgove delajo s tem roparskim namenom, da jih nikoli ne bodo poplačali. Kdo bo dejal, da vsi taki in enaki niso res roparji, ker si tuje blago prilastujejo siloma? O, znabiti da bodo drugi razbojniki, katere gosposka zapira, pri sodbi bozji lože obstali, kakor taki, katerih svetna sodba ne najde.

Znano vam je dalje, da nam kristijanom niso samo grehi v dejanji prepovedani, temveč tudi grehi v mislih in željah. Ni nam samo zapovedano: *Ne krađi*, temveč tudi: *Ne poželi svojega bližnjega blaga*. O koliko hudobnih željá je tudi v marsikakem srečanju tuje blago si po krivici prilastiti, bližnjega spodriniti iz dobre službe in sebe na njegovo mesto vriniti. O koliko nevoščljivosti, koliko zvijač!

Vprašam vas dalje: Ali je pa denar in premoženje edino, kar je človeko ljubo, po čemur hrepeni njegovo srce? Ali ni še marsikaj drugega, kar je človeku še brez primere ljubše kakor ves njegov denar, vse premoženje — in če se kak hudobnež predrzne, svojega bližnjega pripraviti ob to, kar mu je najljubše, ali ne zasluži imena „ropar“ tak hudobnež? Kako draga in ljuba je vsacemu človeku njegova čast, dobro ime, večkrat celo ljubše in dražje, kakor življenje! Kdo pa mi je v stanu naštetiti vse tiste, katerim je skoraj edino veselje to, da druge opravljajo in obrekujejo, jim grehe in napake pripisujejo, katerih nimajo, in njih slabosti povsod raznašajo in vsakemu naznanjajo, kdor jih hoče poslušati? Ali niso to roparji dobrega imena, roparji časti? Lepšega zaklada človek nima, kakor je čistost in nedolžnost srca; ona je najlepši kinč krščanske device, največje bogastvo krščanskega mladeniča, najlepša so leta ljube nedolžnosti, najslajše veselje človek vživa, dokler ima čisto, nedolžno srce. Pa glejte, hudobni človek pride, se prikupuje, zapeljivo govori, nedolžnost zapelje in takorekoč iztrga iz srca čistost, in vso srečo in veselje za zmiraj. Oh, pa koliko je dandanes takih zapeljivev, ki nedolžnosti povsod zanjke stavijo in imajo prav hudičevo veselje nad tem, ako se jim posreči, nedolžnega človeka v časno in večno nesrečo pripraviti. Vprašam vas, ali niso to hujši, kakor roparji, ali niso to stokrat hujši kakor razbojniki?!

2. *Jaz nisem, kakor krivičnik*, pravi nadalje farizej in hoče s tem reči: jaz dam in pustim vsakemu svoje, nobenega ne goljufam nikomur nič ne škodujem. Kako malo kristijanov sedanjega časa smé po pravici reči: „Jaz nisem krivičnik!“ Oj marsikomu vest očita

in pravi: „Ti si krivičnik; si daš za svoje delo več plačati, kakor zaslužiš, za blago, ki ga prodajaš več terjaš, kakor je vredno; delaš bližnjemu krivico, kjer le moreš skrivaj; le takrat znabiti pridno delaš, kadar te kdo vidi, kadar si sam, pa zanemarjaš svoje dolžnosti; znabiti krivico delaš svojemu bližnjemu s tem, da si mu nevoščljiv, ga napačno sodiš, ga sovražiš, zaničuješ, znabiti celo preklinjaš. O gotovo, marsikako krivico nam vest očita, in nam pravi, da smo slabši kakor je bil farizej.

3. *Jaz nisem kakor prešestniki*, je lahko še rekel farizej, in žalibog zlasti v tej reči marsikakega kristijana osramoti njegov zgled. Mogoče, da se nisi pregrešil v vseh najgrših rečeh, o katerih pravi sv. apostol Pavel, da bi se med kristijani še imenovati ne smele, toda povejte mi tiste mladeniče, pokažite mi tiste nedolžne deklice, kateri bi se po zgledu sv. Alojzija, Stanislava Kostka ter sto in sto družih svetnikov in svetnic ves čas svojega življenja čisto in nedolžno ohranili, da bi se tudi v mislih ne pregrešili zoper čistost! Ne rečem, še se dobijo dobre blage duše, ki na tihem živijo v nedolžnosti, kakor lilije med trnjem — pa kako malo jih je v sedanjem času, ko se razuzdanost tako očitno šopiri, kako malo!

4. *Jaz tudi nisem, kakor ta-le cestnar*. Kaj pa hoče farizej s temi besedami reči? Cestnarje so imeli judje sploh za skope, lakomne ljudi, ker so si marsikaj po krivici prilastili. Kako malo je tudi sedaj kristijanov, ki bi z dobro vestjo lahko rekli, kar je hotel reči farizej: Jaz nisem skop, nisem lakomen. Saj vsak dan z lastnimi očmi vidimo, kako vse hiti za denarjem, kako vsak le v denarji išče miru, veselja, svoje sreče! Koliko starišev ne vé svojim otrokom družega nauka dati, kakor ta: „Pred vsem le na to glej, da si veliko denarja pridobiš, da obogatiš.“ Za denar se vse stori, saj ves pot in trud, vsi žuli le za plačilo, za denar in koliko krivice, koliko hudobije, koliko grehov se stori edino le zavoljo denarja. Kako vas spet tukaj osramoti zgled farizejev.

5. Pa ne le grehov se je varoval farizej, temveč opravljal je tudi mnoga dobra dela, kakor sam pravi, da se posti po dvakrat na teden, da daje desetino od vsega, kar ima; toraj še več je storil, kakor mu je bilo treba, zakaj judovska postava ni terjala od vseh reči desetine. Oh preljubi, kaj hočemo pa reči o kristijanih sedanjega časa? O ti pa še tega ne storijo, kar bi morali storiti, še tega ne spolnijo, kar božje in cerkvene zapovedi pod smrtnim grehom zapovedujejo; da bi kaj več storili, kar nam sv. evangelij le svetuje, le priporoča, za to se malo zmenijo; k večkratni spovedi in sv. ob-

hajilu n. pr. mnogih kar ni pripraviti. Koliko jih je, ki se štejejo še za dobre kristijane, pa se nočejo še toliko zatajevati, toliko postiti, kolikor se je farizej! Kako pa se morajo sramovati še le tisti po imenu kristijani, ki se za post še ob tistih dneh ne zmenijo, ob katerih sv. cerkev post pod smrtnim grehom zapoveduje. Zdaj imamo le še en dan v tednu, ko smo zavezani — ne postiti se, o ne — temveč edino le mesnih jedil se zdržati — pa ta tako lahka zapoved — kako lahkomišljeno, kako predrzno se prelomljuje po mestih, po trgih in že tudi po vaseh! O da se taki zanikarni katoličanje ne sramujejo pred farizejem!

Iz vsega tega, preljubi! lahko spredite, da v veliko, veliko rečeh se mi katoliški kristijani pregrešimo, v katerih se judovski farizej ni pregreševal, opuščamo pa veliko dobrega, česar on ni opuščal, vsaj kolikor ga moremo soditi po njegovih besedah. In glejte, sv. evangelij pravi, da farizej ni šel opravičen domu. Kdo pa bo izmed nas opravičen, ako nam vest očita, da smo še slabši, kakor je bil farizej? Mi sicer vemo, da je bil farizej zavoljo svojega napuha in hinavske pobožnosti zavržen; toda vprašam: ali smo pa mi prosti napuha in prevzetnosti? ali nismo velikoveč še povrh tega, da smo slabši v spolnovanji zapovedi božjih, kakor je bil farizej, vendar ravno tako prevzetni kakor on? Ali niso še mnogi med nami prevzetni zavoljo te mrvice dobrih del in čednosti, katere opazijo nad saboj? Ali niso celo taki, ki se zato nad druge povzdigujejo, ker menijo, da so bolj ponižni? Ko bi vsaj cestninarja posnemali, če bi bili tudi manj pravični kakor farizej, bi se nam ne bilo tako zelo bati, — a ker nismo posnemali ne farizeja v spolnovanji zapovedi božjih, pa tudi ne cestninarja v skesani ponižnosti, — potem preljubi! se nam je pač bati in tresti zastran svojega dušnega zveličanja. O popravimo hitro svojo zlobnost ter storimo tako trden sklep pravega poboljšanja, da pojdemo še danes opravičeni domu. O kristijan! ti imaš še veliko slabega na sebi, znabiti več kakor farizej — hitro odpravi iz srca, prej ko je mogoče; imaš še malo dobrih del, znabiti manj kakor farizej, — skrbi, da si jih pomnožiš, dokler je čas! Pa povem ti, da poprej se ne bodeš poboljšal, predno v ponižnosti ne spoznaš svoje dušne revščine in prej ne bodeš opravičen, dokler iz dna svojega srca ne kličeš s ponižnim cestninarjem: *O Bog! bodi milostljiv meni grešniku!* Amen.

Pogled na slovstvo.

Nov slovenski list. Pač malokdaj se je človeško življenje tako mnogo-
lično in naglo razvijalo, kakor dandanes. Tok sedajnosti je tako silen, da vleče
vse neobstojljivo za seboj; le redki so možje, ki si duševno obzorje ohranijo
jasno ter s treznim, mirnim duhom razsojajo časovne spremembe. Breznačelnost
in nedoslednost v mišljenji ter negotovost in neznačajnost v delovanji so glavna
zla, za katerimi boleha naš vek.

In vendar je človeškemu duhu lastno, da teži po vekovitosti in obstojnosti.
Saj mu je Stvarnik podelil dar razumnosti, ki ga vsposobi iz raznovrstnosti spre-
menljivih stvari zaključavati enotne, nespremenljive zakone večnih resnic. In
prav spoznanje teh zakonov je prvi, neobhoden pogoj stojnosti in značajnosti.
Nejasnost in negotovost v načelnih vprašanjih obrodi negotovost v teženji, nedo-
slednost v delovanji.

Slovenci imamo dovoljno število raznih listov: slovstvo, politika, kmetij-
stvo se pridno goje, tudi društev in drugih ustanov ne pogrešamo. Le nečesa
še nimamo: lista, ki bi razna vprašanja, segajoča v življenje, načelno razpravljal,
kojega naloga bi bila prave nazore umstveno vtemeljevati ter jim priboriti pri-
znanje sosebno v onih krogih, ki so kakorkoli poklicani, da kaj pripomorejo v
prosveto slovenskega naroda.

Da bi tej potrebi za zdaj vsaj nekoliko zadostil, sem sklenil na svetlo da-
jati perijodični list; s tem bi mu bil ob kratkem načrtan program.

Zatoraj pošiljam to vabilo slovenskemu razumništvu, posebno pa častiti
duhovščini, prosé, naj se mi blagovoljno pridruži kakor z duševno podporo, tako
tudi z obilno naročbo.

List bo izhajal vsake tri mesece po enkrat. Prva številka izide meseca
julija. Cena se mu ima določiti po številu naročnikov; vendar ne bo presegala
2 gld., akoprav bo obsegala vsaka številka blizo sto strani; pač pa se bo znala
celo znižati, ker ne bomo niti jaz niti sodrudniki iskali pri listu najmanjšega
gmotnega dobička.

Slovenski narod je čisto katolišk. Naravni zakon toraj zahteva, da se
omika in napreduje na podlagi krščanskih idej. Na to stališče se postavim
tudi jaz. Čistost katoliškega spoznavanja in odločnost bodi zastava,
na katero prisežemo, pod katero se hočemo bojevati; konečna zmaga nam je
zagotovljena, ker naša reč je reč tiste cerkve, kateri je Božji Sin obljubil, da je
peklerska vrata ne bodo zmogla.

Že za prvo številko naznanim med drugim daljšo filozofično-kritično raz-
pravo o idealizmu, s posebnim ozirom na zbirko Stritarjevih del, kakor sploh
na novejše naše slovstvo; dalje: pisma o vzgoji, v katerih se ima naše javno
šolstvo načelno pojasnovati z vednim sklicevanjem na izkušnje, katerih si je
pisatelj sam nabral kot večleten vzgojitelj mladine; tudi se bo koj pričelo s prav
zanimivimi versko-političnimi razgovori. Pri tem se ne bo preziral duševni razvoj
družin nam slovenskih bratov; v to se mi je že zagotovila zanimiva razprava
o najnovejšem stanju bogoslovnih věd na Ruskem, posebno pa o nekaterih vgodnih
znamenjih, ki obetajo približanje grških razkolnikov katoliškemu zapadu. Ker
smo se v poslednjem času Slovenci jeli bratiti s Čehi, se bomo kolikor mogoče
v listu ozirali tudi na te severne brate in njih slovstvo. Tudi zabavi smo od-
ločili v listu nekoliko prostora, da bo bralec pod črto našel kaj prijetnega
razvedrila.

P. n. gospod! Blagovolite mi naznaniti po listnici, ali Vam smem po-
slati koj prvo številko na ogled ter Vas pristeti k naročnikom novega lista. —

V Gorici, 20. maja 1888.

Z odličnim spoštovanjem

dr. Anton Mahnič,
profesor bogoslovja.

Naroča se tudi lahko v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.